

Liahona

Een erfgoed
van getrouwheid
voor toekomstige
generaties, p. 44

Ons doel: met 100 mensen
over het evangelie praten, p.18

Sterker dan aardbevingen,
stormen of branden, p. 20

Pioniers: wat dreef hen
voort? p. 24

'WE [...] UITEN DANKBAAR-
HEID VOOR PIONIERS
VAN DE KERK OVERAL TER
WERELD DIE VOOR ANDE-
REN EEN EVANGELIEPAD
HEBBEN GEBAAAND - EN DAT
NOG STEEDS DOEN.'

OUERLING RONALD A. RASBAND

Uit 'Geloof om voorwaarts te gaan', pagina 24.

HOOFDARTIKELN

12 **Heiligen: de geschiedenis van de kerk – hoofdstuk 5: Alles is verloren**

Nadat Joseph met de hulp van Martin Harris aan de vertaling van de platen begonnen is, geeft hij het manuscript uit handen en ondervindt de gevolgen daarvan.

OP DE OMSLAG
Illustratie David Green

18 **Hoe we erin slaagden het evangelie te verkondigen**

Never Chikunguwo
Wie zich tot doel stelt anderen tot Christus te brengen, zal wonderen meemaken.

20 **Laten we blijven voelen**

Ouderling Jorge F. Zeballos
Om in deze luidruchtige wereld de wil van de Vader te kennen, dienen we naar de stille, zachte stem te luisteren.

24 **Geloof om voorwaarts te gaan**

Ouderling Ronald A. Rasband
Onze voorouders, de pioniers, hebben onderweg naar Zion zware ontberingen doorstaan.

30 **Het geloof behouden als je de enige bent**

Ryan W. Saltzgeber
Ook zonder kerkgebouw of georganiseerde gemeente slaagden deze heiligen erin de kerk in hun vaderland te vestigen.

36 **Levens veranderen door het Boek van Mormon**

Bekeerlingen vertellen hoe ze dankzij het Boek van Mormon het evangelie aanvaardden.

RUBRIEKEN

4 **Geloofsportret: Viktor Barbinjagra**

6 **Beginselen voor uw bediening: In mededogen de hand reiken**

10 **Vanaf het spreekgestoelte: Weten wie u bent – en wie u altijd bent geweest** Zuster Sheri L. Dew

40 **Onder heiligen der laatste dagen**

80 **Tot weerziens: Overvloed dankzij het Boek van Mormon** President Ezra Taft Benson

44 Drie hedendaagse pioniersreizen

Sarah Keenan

Net als voor de pioniers eertijds, is er ook in deze tijd moed en opoffering nodig om lid te worden van de kerk.

48 Geen voeling meer met geestelijke zaken? Doe het eens wat rustiger aan

Charlotte Larcabal

Ik beseftte dat ik mij door mijn drukke manier van leven van God vervreemde.

Kijk eens of je de Liahona kunt vinden die we in deze uitgave hebben verstoopt. Hint: welke taak heeft jouw opa?

50 Antwoord op moeilijke vragen vinden: 3 nuttige beginselen

Vragen stellen is een goede manier om je getuigenis te versterken. Als we ons tot de Heer richten voor een antwoord, zal de Geest ons helpen.

54 Dienen was moeilijk

Lyka T. Valdez

Mijn opa dienen was niet fijn, totdat ik mijn houding veranderde.

56 7 tips voor een toespraak

Sarah Hanson

Een spreekbeurt in de kerk kan angstaanjagend zijn! Probeer deze tips om betere en boeiende toespraken te schrijven en te houden.

58 Levensschool: Wat doen we in de tempel?

60 De sabbatblues

Rachel Nielsen

Ik leerde om uit te kijken naar de sabbat in plaats van er tegen op te zien.

62 Poster: Accolade

63 Nog een gedachte: Je kunt tempelwaardig zijn

Ouderling Quentin L. Cook

64 Isabelles reis

Jessica Larsen

De reis zou lang duren, maar Isabelle wist dat de tempel het waard was.

66 Goede grootouders

Jenna Koford

Andrew was zenuwachtig om een ouder mee naar de klas te nemen.

68 Eindelijk een eeuwig gezin

Jane McBride

Mia vond het warme gevoel dat ze bij haar vriendin Zoey thuis had heel fijn.

70 Laat je licht schijnen: Vriend en zending

72 Apostelen getuigen van Christus

Ouderling Gary E. Stevenson

73 Boek-van-mormonleesclub: Helaman 5:12

74 Ons prikbord

75 Leermiddelen Oude Testament

76 Verhalen uit de Schriften: Hanna en Samuel

Kim Webb Reid

79 Kleurplaat: Met anderen delen

Tijdschrift van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der
Laatste Dagen

Het Eerste Presidium: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
Henry B. Eyring

Het Quorum der Twaalf Apostelen: M. Russell Ballard,
Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen,
Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund,
Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Verantwoordelijk redacteur: Hugo E. Martinez
Assistent-redacteurs: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie
Adviseurs: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R.
Curtis jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom,
Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke

Hoofdredacteur: Richard I. Heaton
Directeur kerkelijke tijdschriften: Allan R. Loyborg
Zakelijk manager: Garff Cannon

Hoofdredacteur: Adam C. Olson
Assistent-hoofdredacteur: Ryan Carr
Publicatieassistent: Francisca Olson

Redactieteam: Maryssa Dennis, David Dickson, David A.
Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff,
LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal,
Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirik,
Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney,
Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Leidend artdirector: J. Scott Knudsen
Artdirector: Tadd R. Peterson

Grafisch team: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,
Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green,
Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy,
Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare,
K. Nicole Walkenhorst

Coördinator intellectuele eigendom: Collette Nebeker Aune
Productiemanager: Jane Ann Peters

Productieteam: Ira Glen Adair, Julie Burdett,
Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson,
Derek Richardson

Drukvoorbereiding: Joshua Dennis, Ammon Harris

Directeur drukwerk: Steven T. Lewis

Directeur distributie: Troy R. Barker

Vertaling: Jos Peeters
Kerkelijk vertaalbureau
Diestseweg 40/4, B-2440 Geel
E-mail: peetersjmg@gmail.com

Distributie: Corporation of the Presiding Bishop of The Church
of Jesus Christ of Latter-day Saints
Steinmühlstrasse 16, 61352 Bad Homburg, Duitsland

Jaarabonnement: Neem voor bestelling van abonnementen
of adreswijziging contact op met Customer Service op
00800 2950 2950 (gratis) of +49 6172 492833 (of 34).
E-mail: orderseu@ldschurch.org
Online: store.lds.org
Prijs jaarabonnement: 9,20 EURO

Stuur manuscripten en vragen online naar liahona.lds.org,
of per brief aan: *Liahona*, Rm. 2420, 50 East North Temple
Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; of per e-mail naar:
liahona@ldschurch.org.

De *Liahona* (een woord uit het Boek van Mormon dat 'kompas'
of 'aanwijzer' betekent) verschijnt in de volgende talen: Albanees,
Armeens, Bahasa Indonesia, Bislama, Bulgaars, Cambodjaans,
Cebuano, Chinees, Chinees (vereenvoudigd), Deens, Duits, Engels,
Ests, Fiji, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, IJslands, Italiaans, Japans,
Kiribati, Koreaans, Kroatisch, Lets, Litouws, Malagasi, Marshallees,
Mongools, Nederlands, Noors, Oekraïens, Pools, Portugees,
Roemeens, Russisch, Samoaans, Sloveens, Spaans, Swahili,
Tagalog, Tahitiaans, Thai, Tongaans, Tsjechisch, Urdu, Vietnamees
en Zweeds. (Frequentie verschilt per taal.)

Uitgever: © 2018 by Intellectual Reserve, Inc. All rights
reserved. Printed in the United States of America.

Informatie auteursrechten: Tenzij anders aangegeven, kan
materiaal uit de *Liahona* voor persoonlijk, niet-commercieel
gebruik (zoals kerkroepingen) worden gekopieerd. Dit recht
kan ieder ogenblik ingetrokken worden. Afbeeldingen mogen
niet worden gekopieerd indien die beperking bij de afbeelding
vermeld staat. Voor vragen over auteursrechten, neemt u
contact op met het Intellectual Property Office, 50 E. North
Temple St., Fl. 13. Salt Lake City, UT 84150, USA; of e-mail:
cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

July 2018 Vol. 118 No. 7. LIAHONA (USPS 311) Dutch
(ISSN 1522-9173) is published monthly by The Church of Jesus
Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake
City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year;
Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid
at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of
address. Include address label from a recent issue; old and
new address must be included. Send USA and Canadian
subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below.
Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders
(Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone.
(Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes
to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

MATERIAAL OP HET INTERNET

Lees en dien artikelen
in op liahona.lds.org.

Op [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona)
vindt u inspirerende boodschappen
(in het Engels, Portugees en Spaans)
die u met anderen kunt delen.

Stuur uw feedback naar
liahona@ldschurch.org.

Abonneer u op store.lds.org.
U kunt hiervoor ook bij een
distributiecentrum terecht,
of bij een wijkleider, of u kunt
00 800 2950 2950 bellen.

PICTOGRAMMEN VAN GETTY IMAGES

ONDERWERPEN IN DEZE UITGAVE

De nummers verwijzen naar de eerste pagina van het artikel.

Bekering, 18, 36, 42,
44, 63

Boek van Mormon, 12,
36, 73, 80

Delen, 79

Dienstbetoon, 6, 54

Doop, 74

Gebed, 20, 48, 50, 76

Geloof, 30, 40, 43

Geluk, 4

Gezin, 62, 64, 66, 68

Heilige Geest, 20, 68

Hemelse Vader, 20, 48

Jezus Christus, 60, 72

Joseph Smith, 12

Kerkgeschiedenis, 12

Loyaliteit, 30, 75

Naastenliefde, 6

Offerande, 44, 64

Pioniers, 24, 30, 44

Sabbatdag, 56, 60

Schriftstudie, 48, 50

Tegenspoed, 24, 43

Tempels, 58, 62, 63,
64, 74

Vertrouwen, 10

Voorbeeld, 40, 41, 70

Vriendschap, 68, 70, 75

Waarheid, 50

Zendingswerk, 18, 70

GELOOFSPORTRET

Viktor is drie maanden te vroeg geboren. Daardoor heeft hij een aantal beperkingen en kon hij pas lopen toen hij 7 jaar was. Ondanks zijn beproevingen, kiest Viktor om gelukkig te zijn. Hij put vreugde uit anderen dienen en liefhebben.

FOTOGRAAF LESLIE NILSSON

Viktor Barbinjagra

Charkov (Oekraïne)

Ik heb net als iedereen problemen. Die zijn niet groter of kleiner. Hoewel we onze problemen misschien niet volledig kunnen oplossen, weet ik dat we ermee kunnen leren omgaan.

Dankzij de kerk weet ik dat je ongeacht je situatie gelukkig kunt zijn, want het plan van God is een plan van geluk. Ik geloof dat geluk vanbinnen en niet vanbuiten zit.

Geluk vloeit voort uit geloof, vertrouwen op God en gehoorzaamheid aan het evangelie. Daardoor hebben we een goede houding en gebruiken we onze middelen om ons leven te verbeteren.

MEER WETEN

U vindt meer over Viktors geloofsreis op liahona.lds.org.

Ga naar 'Plan of Salvation' [heilsplan] op lds.org/topics en ontdek hoe het heilsplan ons in staat stelt om geluk te vinden.

Beginnelsen voor uw bediening IN MEDEDODGEN DE HAND REIKEN

Als u het voorbeeld van mededogen van de Heiland volgt, zult u merken dat u voor anderen iets wezenlijks kunt betekenen.

Mededogen is het besef dat iemand het zwaar heeft en het verlangen om de last te verzachten of verlichten.

Een verbond om de Heiland te volgen is een verbond van mededogen om 'elkaars lasten te dragen' (Mosiah 18:8). De opdracht om over anderen te waken, is een kans om te dienen zoals de Heer dat zou doen: met 'mededogen, iets goeds betekenend' (vertaald naar KJV, Judas 1:22). De Heer heeft geboden: 'bewijs goedertierenheid en barmhartigheid, eenieder aan zijn naaste' (Zacharia 7:9).

Het mededogen van de Heiland

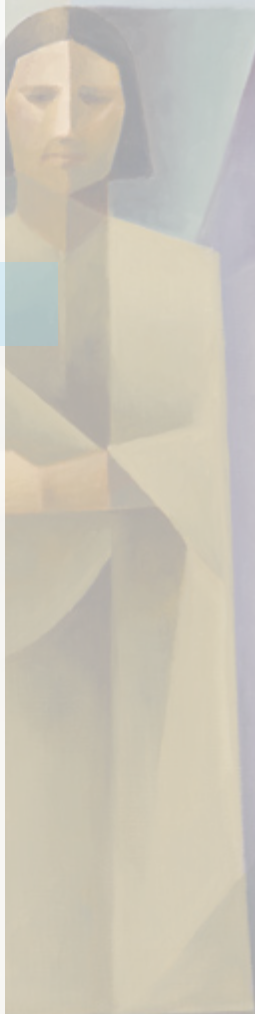
Mededogen was een drijvende kracht in de bediening van de Heiland (zie kader: 'Het medeleven van de Heiland'). Vanuit mededogen voor zijn medemens heeft Hij talloze mensen in zijn omgeving de hand gereikt. Hij kende hun behoeften en

verlangens, en daardoor kon Hij hen zegenen en onderwijzen op een manier die voor hen het meeste betekende. Het verlangen van de Heiland om ons boven ons lijden uit te tillen, heeft tot de ultieme daad van mededogen geleid: zijn verzoening voor de zonden en het lijden van de mensheid.

Als wij anderen dienen, kunnen we ernaar streven om zijn vermogen om in de behoeften van mensen te voorzien, te evenaren. Als wij een rechtschapen leven leiden en naar de ingevingen van de Geest luisteren, krijgen we inspiratie om iets voor anderen te betekenen.

Ons verbond van mededogen

Onze hemelse Vader wil dat zijn kinderen barmhartig zijn (zie 1 Korinthe 12:25–27). Om ware discipelen te worden, moeten we mededogen ontwikkelen en tonen, vooral jegens de behoeftigen (LV 52:40).

De rubriek 'Beginselen voor uw bediening' is er om ons te leren hoe we voor elkaar moeten zorgen – niet om als boodschap te brengen. Doordat we de mensen leren kennen die we dienen, zal de Heilige Geest ons ingeven wat voor zorg, mededogen, en eventueel welke boodschap zij van ons nodig hebben.

Als wij de naam van Jezus Christus door het doopverbond op ons nemen, getuigen wij dat we gewillig zijn om mededogen aan de dag te leggen. President Henry B. Eyring, tweede raadgever in het Eerste Presidium, heeft gezegd dat de gave van de Heilige Geest ons daarbij kan helpen: 'Door een verbond bent u lid van de Kerk van Jezus Christus. [...]

'Daarom bent u geneigd uw hulp aan te bieden aan iemand die ondanks een smartelijke, moeilijke last voort wil gaan. U beloofde dat u de Heer zou helpen hun lasten licht te maken en ze te troosten. Toen u de gave van de Heilige Geest ontving, ontving u het vermogen om

te helpen met het verlichten van die lasten.'¹

Zo was er een zuster in Rusland die omwille van een moeilijke thuissituatie meer dan een jaar niet naar de kerk kon gaan. Een andere zuster in de gemeente zorgde elke zondag vol mededogen voor haar. Ze vertelde haar over de toespraken, de lessen, over zendingsoeroepen, wie er een baby had gekregen, en ander nieuws uit de gemeente. Toen de problemen bij die zuster thuis waren opgelost, had ze dankzij die wekelijkse telefoontjes van haar vriendin het gevoel dat ze nog steeds bij de gemeente hoorde. ■

NOOT

1. Henry B. Eyring, 'De Trooster', *Liahona*, mei 2015, 18.

HET MEDELEVEN VAN DE HEILAND

U kunt enkele van deze Schriftteksten bestuderen om te leren hoe het medeleven van Jezus Christus Hem ertoe bracht om anderen tijdens zijn bediening te genezen, te zegenen en te onderwijzen: Mattheüs 9:35–38; 14:14; 18:27, 33; 20:30–34; Markus 1:40–42; 5:19; 6:30–42; 9:22; Lukas 7:13; 10:33; 15:20.

Vier suggesties voor meer mededogen

Hoewel we vaak meer mededogen kunnen opbrengen als we zelf moeilijkheden hebben doorstaan, zijn er manieren om mededogen te ontwikkelen. Overweeg hoe u deze vier beginselen kunt toepassen.

Bid erom. Als u uw hemelse Vader aanroept, zal Hij uw hart openen, en 'zult [u] oprechte interesse voor het eeuwig welzijn en het geluk van andere mensen krijgen'. (*Predik mijn evangelie: handleiding voor zendingswerk* [2004], 128; zie ook Moroni 7:48.)

1. Gebed

Doe het. U kunt mededogen tonen door te luisteren en begrip te tonen. Beeld u in dat u in die situatie zat, en vraag u af hoe de ander zich voelt. Als de omstandigheden en de tijd het toelaten, kunt u aanbieden om pijn, lijden of verdriet te verlichten.

MEDEDOGEN

4. Vriendschap

2. Doen

Wees een goede vriend of vriendin. Mededogen tonen kan op een eenvoudige manier gebeuren, zoals bijvoorbeeld oprechte interesse voor iemand tonen. Leer goed luisteren (zie 'Bedieningsbeginselen: vijf dingen die goede luisteraars doen', *Liahona*, juni 2018, 6–9). Uw liefde voor de ander zal toenemen, en u zult makkelijker manieren vinden om die liefde te tonen.

3. Ingevingen

Geef gehoor aan ingevingen. De Heer kan ons onverwachte manieren openbaren waarop we mededogen kunnen tonen. Als u een aansporing van de Geest voelt om anderen te helpen, aarzel dan niet om ernaar te handelen.

WETEN WIE U BENT – EN WIE U ALTIJD BENT GEWEEST

Sheri L. Dew

Deze rubriek gaat over het leven van toegewijde vrouwen en hun boodschap, en bevat uittreksels uit het boek *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017).

Onlangs bleven mijn nichtje van 16 en twee vriendinnen van haar een nachtje bij me slapen. Toen we die avond aan het babbelen waren, vroeg een van hen mij hoe het was om lang geleden op een boerderij op te groeien. [...] Ik vertelde Megan en haar vriendinnen dat ik 'lang geleden' enorm verlegen was en totaal geen zelfvertrouwen had.

'Hoe bent u dat te boven gekomen?', vroeg Megan. Ik gaf bijna een oppervlakkig antwoord toen ik me bedacht. Ik voelde dat deze geweldige jongevrouwen voor meer openstonden. Dus ik vertelde ze dat het een geestelijke reden was: het was pas toen ik begon te begrijpen hoe de Heer over mij dacht dat ik mezelf

anders begon te zien en mijn leven langzaam veranderde. Ze stelden ineens een spervuur van vragen: Hoe wist ik wat de Heer dacht? En hoe konden zij ontdekken hoe Hij over hen dacht?

We waren urenlang met onze Schriften in de hand aan het praten over de stem van de Geest, hoe graag de Heer de veilig-in-onze-geest-opgeslagen kennis wil onthullen, wie we zijn en wat onze zending is, en wat een levensveranderend verschil die kennis uitmaakt.

[...] Er is niets belangrijkers voor ons succes en ons geluk dan naar de stem van de Geest leren luisteren. Het is de Geest die onze identiteit aan ons openbaart; dat is niet alleen wie we zijn, maar wie we altijd zijn geweest.

OVER ZUSTER DEW

Sheri Linn Dew is in 1953 in Ulysses (Kansas, VS) geboren.

Ze is de oudste van vijf kinderen en toen ze elf was, reed ze al met de tractor

op de familieboerderij rond. Elke zondag pikte haar grootmoeder, Maudie Dew, haar vroeg op om naar de kerk te gaan. De bijeenkomst vond plaats in een gehuurde zaal. Ze ruimden peuken en bierblikjes op om de zaal voor de kerkdienst klaar te maken. Omdat zuster Dew lid was van een kleine gemeente moest ze vaak een toespraak of les geven. Ze werd als jongevrouw de pianiste van de gemeente en diende in het jeugdwerkpresidium van haar gemeente toen ze 16 was.

Nadat ze in 1978 aan de Brigham Young University haar diploma geschiedenis had gehaald, begon ze als redacteur bij Bookcraft te werken. In 1988 ging ze bij Deseret Book werken en daar werd ze in 2000 onderdirectrice.

Ze was 35 toen ze lid van het algemeen ZHV-bestuur werd. Barbara W. Winder was toen de presidente. Ze was slechts 43 toen ze in 1997 de tweede raadgeefster van Mary Ellen W. Smoot in het algemeen ZHV-presidium werd.

Zuster Dew moedigde vrouwen in haar toespraak op de vrouwenconferentie aan de BYU 2001 aan hun waarde in te zien. Lees hier naast fragmenten daaruit.

En als we het weten, gaan we zo verbijsterend doelgericht leven dat we nooit meer dezelfde zijn.

[...] Onze geest wil dat we ons de waarheid over wie we zijn herinneren, omdat hoe we onszelf zien, onze identiteit, alles beïnvloedt wat we doen. [...] Het beïnvloedt hoe we ons leven leiden. Dus vandaag wil ik u vragen om niet alleen anders na te denken over wie u bent, maar over wie u altijd al was.

[...] Kunt u zich indenken dat God, die ons volmaakt kent, ons heeft voorbeschikt om nu naar de aarde

te komen, wanneer de inzet hoger is en de tegenstand sterker dan ooit tevoren? Wanneer Hij vrouwen nodig zou hebben om een gekozen generatie in de gevaarlijkste geestelijke omgeving op te voeden en te leiden? Kunt u zich voorstellen dat Hij ons koos omdat Hij wist dat we zonder vrees Zion zouden opbouwen?

[...] Edel en groot. Moedig en vastbesloten. Trouw en zonder vrees. Dat is wie u bent en wie u altijd bent geweest. Dat begrip kan uw leven veranderen omdat deze kennis een zelfvertrouwen met zich meebrengt

die u op geen enkele andere wijze kunt krijgen.

[...] Als u begrijpt dat *u* werd gekozen en voorbeschikt voor nu, en als uw levenswijze die zending reflecteert, zult u gelukkiger zijn dan u ooit bent geweest.

[...] God is onze Vader, en zijn eniggeboren Zoon is de Christus. Mogen we vol vreugde weer pal staan voor de Heiland en met moed en kracht in zijn wijngaard dienen. En mogen we zonder vrees het Zion van onze God opbouwen, omdat we weten wie we zijn en wie we altijd zijn geweest. ■

HOOFDSTUK 5

Alles is verloren

Dit is hoofdstuk 5 van een nieuwe vierdelige serie over de geschiedenis van de kerk met als titel Heiligen: de geschiedenis van De Kerk van Jezus Christus in de laatste dagen. Het boek zal in veertien talen in druk, in de sectie Kerkgeschiedenis van de app Evangeliebibliotheek, en online op heiligen.lds.org verschijnen. De eerstvolgende hoofdstukken worden in komende uitgaven gepubliceerd. Later dit jaar zal deel 1 verschijnen. Die hoofdstukken verschijnen in 47 talen in de app Evangeliebibliotheek, en online op heiligen.lds.org.

Nadat Joseph de gouden platen mee naar huis had genomen, deden mensen wekenlang pogingen om ze te stelen omdat ze op het goud uit waren. Om de kroniek veilig te houden, moest Joseph steeds een andere bergplaats zoeken. Zo verborg hij de platen in de haard, onder de vloer in de werkplaats van zijn vader en in het graan. Hij moest voortdurend op zijn hoede zijn.

Nieuwsgierige burens kwamen op bezoek en smeekten om de kroniek te mogen zien. Dat weigerde Joseph steevast, zelfs als hem geld werd aangeboden. Hij was vastbesloten om goed voor de platen te zorgen, omdat hij vertrouwde op de belofte van de Heer dat de platen zouden worden beschermd als hij alles deed wat hij kon.¹

Door al die onderbrekingen had hij nauwelijks de tijd om de platen en de Urim en Tummim te bestuderen. Hij wist dat hij de platen met behulp van de uitleggers moest vertalen, maar hij had nog nooit zienersstenen gebruikt om een oude taal te lezen. Hij wilde graag aan het werk beginnen, maar hij wist niet goed hoe.²

Terwijl Joseph de platen bestudeerde, had Martin Harris, een gerespecteerd landeigenaar uit Palmyra, interesse voor zijn werk opgevat. Martin was oud genoeg om Josephs vader te zijn, en had hem weleens ingehuurd om op het land te werken. Martin had over de gouden platen gehoord

maar er niet verder bij stilgestaan, tot Josephs moeder hem uitnodigde om bij haar zoon op bezoek te komen.³

Toen Martin langskwam, was Joseph op het land aan het werk. Daarom stelde hij Emma en andere familieleden vragen over de platen. Zodra Joseph weer thuis was, nam Martin hem bij de arm en vroeg hij om meer informatie. Joseph vertelde hem over de gouden platen en Moroni's aanwijzingen voor de vertaling en de publicatie van de kroniek.

Martin zei: 'Als dit het werk van de duivel is, wil ik er niets mee te maken hebben.' Maar als het het werk van de Heer was, wilde hij Joseph helpen het aan de wereld te verkondigen.

Joseph liet Martin het afgesloten kistje met de platen vasthouden. Martin voelde dat er iets zwaars in zat, maar hij geloofde nog niet dat er gouden platen in zaten. 'Neem mij niet kwalijk dat ik u niet op uw woord geloof', zei hij tegen Joseph.

Het was na middernacht toen Martin weer thuiskwam. Hij ging naar zijn slaapkamer en bad. Hij beloofde God dat hij alles zou geven wat hij had, als hij zeker wist dat Joseph goddelijk werk verrichtte.

Terwijl hij bad, voelde Martin een stille, zachte stem tot zijn ziel spreken. Van toen af wist hij dat de platen van God kwamen, en hij wist dat hij Joseph moest helpen de boodschap te verspreiden.⁴

In het najaar van 1827 raakte Emma zwanger. Ze schreef haar ouders een brief met het nieuws. Emma en Joseph waren nu bijna een jaar getrouwd, maar haar ouders waren er nog steeds niet blij over. Ze stemden er echter mee in

dat het jonge echtpaar terug zou keren naar Harmony, zodat Emma bij haar familie kon bevallen.

Hoewel dat betekende dat hij zijn ouders en broers en zussen moest achterlaten, wilde Joseph graag vertrekken. In New York probeerden mensen nog steeds de platen te stelen, en als ze verhuisden, zou hij de nodige rust en privacy hebben om het werk van de Heer te volbrengen. Helaas had hij schulden en dus geen geld voor een verhuizing.⁵

In een poging om zijn financiële aangelegenheden in orde te brengen, ging Joseph naar de stad om enkele schulden te vereffenen. Toen hij in een winkel zijn rekening betaalde, kwam Martin Harris naar hem toegelopen. 'Hier hebt u vijftig dollar, meneer Smith', zei hij. 'Ik geef ze u zodat u het werk van de Heer kunt doen.'

Joseph aarzelde en beloofde het geld terug te betalen, maar Martin zei dat hij zich daar geen zorgen over hoefde te maken. Het geld was een geschenk, en hij riep iedereen in de winkel op om te bevestigen dat hij het uit eigen beweging had gegeven.⁶

Kort daarop betaalde Joseph zijn schulden af en laadde hij zijn huifkar in. Joseph en Emma vertrokken naar Harmony, met de gouden platen verstopt in een ton bonen.⁷

Ongeveer een week later arriveerden ze bij het riante huis van de familie Hale.⁸ Al gauw eiste Emma's vader de platen te zien, maar Joseph zei dat hij alleen het kistje kon tonen waar ze in zaten. Geërgerd pakte Isaac het afgesloten kistje vast. Hij voelde dat er iets zwaars in zat, maar hij bleef sceptisch. Hij zei dat Joseph het kistje niet in huis mocht bewaren tenzij hij liet zien wat erin zat.⁹

Met Emma's vader in de buurt verliep het vertalen moeizaam, maar Joseph deed zijn best. Met de hulp van Emma zette hij een aanzienlijk aantal tekens van de platen op papier.¹⁰ Daarna deed hij er ettelijke weken over om ze met behulp van de Urim en Tummim te vertalen. De werkwijze hield meer in dan alleen maar in de uitleggers kijken. Joseph moest nederig zijn en geloof oefenen terwijl hij de tekens bestudeerde.¹¹

Een paar maanden later kwam Martin naar Harmony. Hij zei dat hij zich door de Heer geroepen voelde om naar

de stad New York door te reizen en het advies in te winnen van deskundigen in oude talen. Hij hoopte dat zij de tekens konden vertalen.¹²

Joseph nam nog een aantal tekens van de platen over, schreef er zijn vertaling naast en gaf het blad papier aan Martin. Hij en Emma keken hun vriend na toen hij in oostelijke richting vertrok om enkele vooraanstaande wetenschappers te raadplegen.¹³

In de stad New York ging Martin Harris naar Charles Anthon, een professor die Latijn en Grieks doceerde aan het Columbia College. Professor Anthon was nog jong, zo'n vijftien jaar jonger dan Martin, en was bekend geworden door de publicatie van een toonaangevende encyclopedie over de Griekse en Romeinse cultuur. Hij was ook begonnen met het optekenen van verhalen over indianen.¹⁴

Anthon was een onbuigzame wetenschapper die er een hekel aan had om gestoord te worden, maar hij heette Martin welkom, en bestudeerde de tekens en de vertaling van Joseph.¹⁵ De professor beheerste het Egyptisch niet, maar hij had enkele studies over de taal gelezen en wist hoe de tekens eruitzagen. Hij zag dat de tekens op het blad gelijkniessen met het Egyptisch vertoonden, en vertelde Martin dat de vertaling juist was.

Martin liet hem nog meer tekens zien, die Anthon vervolgens bestudeerde. Hij zei dat de tekens uit een groot aantal oude talen kwamen, en gaf Martin een getuigschrift waarin hij verklaarde dat de tekens authentiek waren. Hij verwees Martin door naar een andere wetenschapper, Samuel Mitchill, die in het verleden aan Columbia had gedoceerd.¹⁶

'Hij is uitstekend onderlegd in deze oude talen,' zei Anton, 'en ik ben er zeker van dat u veel aan zijn expertise zult hebben.'¹⁷

Martin stak het getuigschrift in zijn zak, maar toen hij wilde vertrekken, hield Anthon hem tegen. Hij wilde weten waar Joseph de gouden platen had gevonden.

Martin antwoordde: 'Een engel van God heeft het hem geopenbaard.' Hij getuigde dat de vertaling van de platen de wereld zou veranderen en haar van de verwoesting zou redden. Met de echtheidsgarantie van de tekens op

Professor Anthon keek naar de lettertekens en zag daarin gelijkenis met het Egyptisch. Hij zei tegen Martin Harris dat de vertaling juist was.

zak was hij van plan zijn boerderij te verkopen en het geld te schenken voor de publicatie van de vertaling.

‘Geef dat getuigschrift eens hier’, zei Anthon.

Martin nam het uit zijn zak en gaf het hem. Anthon scheurde het in stukken en zei dat dienende engelen niet bestonden. Als Joseph wilde dat de platen werden vertaald, moest hij ze naar Columbia brengen en ze door een wetenschapper laten vertalen.

Martin legde uit dat een gedeelte van de platen verzegeld was en dat Joseph ze aan niemand mocht tonen.

‘Een verzegeld boek kan ik niet lezen’, zei Anthon. Hij waarschuwde Martin dat Joseph waarschijnlijk een bedrieger was. ‘Pas op voor schurken,’ zei hij.¹⁸

Martin ging van professor Anthon naar Samuel Mitchill.

Die verwelkomde Martin beleefd, luisterde naar wat hij te zeggen had, en bekeek de tekens en de vertaling. Hij kon ze niet ontcijferen, maar zei dat ze hem deden denken aan Egyptische hiërogliefen en dat ze het schrift van een uitgestorven natie waren.¹⁹

Kort daarop vertrok Martin uit de stad om weer naar Harmony te gaan. Hij was er nu meer dan ooit van overtuigd dat Joseph oude gouden platen bezat en de macht had om ze te vertalen. Hij vertelde Joseph over zijn gesprekken met de professoren en kwam tot het besluit dat Joseph het boek moest vertalen, aangezien de best opgeleide mannen in Amerika er niet toe in staat waren.

Joseph voelde zich overweldigd door de opdracht en zei: ‘Dat kan ik niet, want ik heb niet gestudeerd.’ Hij wist echter dat de Heer in de uitleggers had voorzien zodat hij de platen kon vertalen.²⁰

Martin was het met hem eens. Hij maakte plannen om terug naar Palmyra te gaan, zijn zaken te regelen en zo gauw mogelijk terug te keren om als schrijver voor Joseph te werken.²¹

In april 1828 woonden Emma en Joseph in een huis op de oever van de Susquehanna, niet ver van het huis van haar ouders.²² De hoogzwangere Emma fungeerde vaak als schrijver, nu Joseph met het vertalen van de kroniek was begonnen. Toen hij op een dag zat te vertalen, werd

Joseph plotseling erg bleek. ‘Emma, stond er een muur om Jeruzalem heen?’ vroeg hij.

‘Ja’, zei ze, want ze wist dat er in de Bijbel over werd gesproken.

‘O’, zei Joseph opgelucht, ‘ik was bang dat ik misleid werd.’²³

Het verbaasde Emma dat Josephs gebrekkige kennis over geschiedenis en Schriftuur hem niet belemmerde bij het vertalen. Joseph was amper in staat een samenhangende brief te schrijven. En toch zat ze urenlang naast hem, terwijl hij de kroniek dicteerde zonder daarbij een boek of manuscript te raadplegen. Ze wist dat alleen God zijn vertaling zo kon inspireren.²⁴

Na een tijdje keerde Martin uit Palmyra terug. Hij nam het

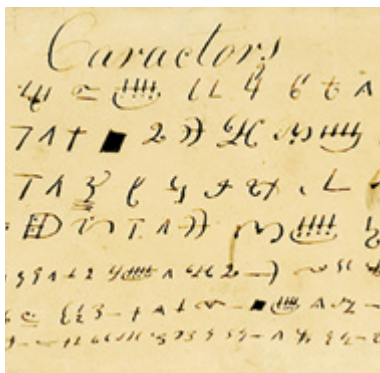
werk als schrijver van Emma over, zodat ze kon rusten tot de baby kwam.²⁵ Het was echter moeilijk om rust te vinden. Lucy, de vrouw van Martin, had erop aangedrongen haar man naar Harmony te vergezellen, en de twee hadden allebei een sterke persoonlijkheid.²⁶ Lucy vertrouwde het niet dat haar man Joseph financieel wilde steunen, en ze was boos omdat hij zonder haar naar New York was gegaan. Toen hij zei dat hij naar Harmony ging om bij het vertalen te helpen, besloot ze mee te gaan omdat ze absoluut de platen wilde zien.

Lucy kon niet goed meer horen, en als ze niet kon verstaan wat mensen zeiden, dacht ze soms dat er negatieve dingen

over haar werden gezegd. Ze had ook weinig besef van privacy. Toen Joseph weigerde haar de platen te laten zien, begon ze het huis te doorzoeken. Ze snuffelde in de kisten, de keukenkasten en de hutkoffers. Joseph moest de platen noodgedwongen in het bos gaan verstoppen.²⁷

Na een poosje verliet Lucy het huis en ging bij een van de burens logeren. Emma hoefde niet bang meer te zijn dat Lucy in haar kisten en kasten zou snuffelen, maar nu zei Lucy tegen de burens dat Joseph op het geld van Martin uit was. Wekenlang zorgde Lucy voor problemen, en toen ging ze weer naar huis, naar Palmyra.

Nu de rust was weergekeerd, vertaalden Joseph en Martin in een hoog tempo. Joseph werd steeds krachtiger in zijn goddelijke rol als ziener en openbaarder. Als hij in

Facsimile van lettertekens van de platen waarop het Boek van Mormon stond.

de uitleggers of in een andere zienersteen keek, kon hij vertalen, of de platen nu open voor hem lagen of in een linnen doek van Emma waren gewikkeld.²⁸

In de loop van april, mei en begin juni luisterde Emma naar het gestage ritme van Josephs stem die de kroniek dicteerde.²⁹ Hij sprak langzaam en duidelijk, en af en toe wachtte hij tot Martin had opgeschreven wat Joseph had gedictieerd en ‘genoteerd’ zei.³⁰ Ook Emma fungeerde af en toe als schrijver. Het verwonderde haar dat Joseph na een onderbreking of een pauze zonder enige geheugensteun weer de draad kon opnemen.³¹

Al gauw naderde de datum waarop Emma was uitgerkend. De stapel met de hand geschreven bladzijden groeide gestaag. Martin was ervan overtuigd dat zijn vrouw er de waarde van zou inzien en het werk niet meer zou dwarsbomen, als hij haar de vertaling liet lezen.³² Hij hoopte ook dat Lucy blij zou zijn dat hij zijn tijd en geld had gebruikt om aan de verspreiding van Gods woord bij te dragen.

Op een dag vroeg Martin Joseph toestemming om het manuscript enkele weken mee naar Palmyra te nemen.³³ Joseph wist nog goed hoe Lucy Harris zich had gedragen toen ze op bezoek was gekomen, en daarom was hij terughoudend. Hij wilde Martin echter niet teleurstellen. Tenslotte had die in hem geloofd terwijl zoveel anderen aan hem hadden getwijfeld.³⁴

Joseph wist niet wat hij moest doen. Hij bad om leiding, en de Heer antwoordde dat hij Martin de bladzijden niet mocht meegeven.³⁵ Martin was er echter van overtuigd dat alles anders zou zijn als hij ze aan zijn vrouw mocht tonen. Daarom smeekte hij Joseph om het nog een keer te vragen. Dat deed Joseph, maar het antwoord was hetzelfde. Martin drong erop aan dat hij het nog een derde keer zou vragen, en deze keer stond God hun toe naar believen te handelen.

Joseph zei dat Martin de bladzijden twee weken mocht meenemen, als hij zich ertoe verbond ze achter slot en grendel te bewaren en ze alleen aan enkele familieleden te laten zien. Dat beloofde Martin, en hij keerde met het manuscript naar Palmyra terug.³⁶

Vlak na het vertrek van Martin verscheen Moroni aan Joseph om de uitleggers weg te nemen.³⁷

De volgende dag schonk Emma na een zware bevalling het leven aan een jongetje. De baby was zwak en ziek, en hij leefde niet lang. Emma's verschrikkelijke lijdensweg had haar lichamelijk uitgeput en emotioneel zo veel van haar gevergd, dat het er op leek dat ook zij zou overlijden. Joseph verzorgde haar voortdurend en week nooit lang van haar zijde.³⁸

Na twee weken begon Emma weer op te knappen, en ze dacht aan Martin en het manuscript. ‘Ik maak me zorgen’, zei ze tegen Joseph. ‘Ik kan geen rust vinden en dat zal ook niet gebeuren tot ik weet wat meneer Harris ermee heeft gedaan.’

Ze spoorde Joseph aan om Martin te gaan zoeken, maar Joseph wilde haar niet achterlaten. ‘Vraag of mijn moeder wil komen,’ zei ze, ‘dan kan zij bij mij blijven terwijl jij weg bent.’³⁹

Joseph nam de postkoets in noordelijke richting. Onderweg at en sloep hij amper. Hij was bang dat hij de Heer had gekrenkt, doordat hij niet had gehoorzaamd toen de Heer Martin geen toestemming had gegeven het manuscript mee te nemen.⁴⁰

De zon kwam op toen hij bij het huis van zijn ouders in Manchester arriveerde. De familie Smith was bezig met de voorbereiding van het ontbijt, en ze stuurden Martin een uitnodiging om mee te eten. Om acht uur stond het eten op tafel, maar Martin was er niet. Joseph en zijn familie-

leden wachtten en werden steeds ongeruster.

Meer dan vier uur later zagen ze Martin eindelijk in de verte verschijnen. Hij liep traag naar het huis toe en hield zijn ogen strak op de grond gericht.⁴¹ Bij het hek bleef hij staan, ging op de omheining zitten en trok zijn hoed over zijn ogen. Toen kwam hij binnen en ging hij aan tafel zitten zonder iets te zeggen.

Onder de blikken van de familie nam Martin zijn bestek vast en maakte hij aanstalten om te eten, maar liet het weer vallen. ‘Ik heb mijn ziel verloren!’, riep hij uit, terwijl hij zijn handen tegen zijn slapen drukte. ‘Ik heb mijn ziel verloren.’

Joseph sprong op. ‘Martin, ben je het manuscript kwijt?’ ‘Ja’, zei Martin. ‘Het is weg, en ik weet niet waar het is.’

‘O mijn God, mijn God’, kreunde Joseph, terwijl hij zijn vuisten balde. ‘Alles is verloren!’

Het huis van Joseph en Emma Smith in Harmony (Pennsylvania, VS)

Hij begon te ijsberen. Hij wist niet wat hij moest doen. 'Ga terug', gebod hij Martin. 'Ga nog een keer zoeken.'

'Dat heeft geen zin', riep Martin uit. 'Ik heb overal in huis gezocht. Ik heb zelfs matrassen en kussens opengereten, en ik weet dat het er niet is.'

'Moet ik met dit verhaal naar mijn vrouw teruggaan?' Joseph was bang dat het nieuws haar dood zou betekenen. 'En hoe kan ik voor de Heer verschijnen?'

Zijn moeder probeerde hem te troosten. Ze zei dat de Heer hem misschien zou vergeven als hij zich nederig bekeerde. Maar Joseph zat onbedaarlijk te huilen. Hij was woedend op zichzelf omdat hij de Heer niet onmiddellijk had gehoorzaamd. Zijn eetlust was hem helemaal vergaan. Hij bleef overnachten en vertrok de volgende ochtend weer naar Harmony.⁴²

Zijn moeder keek hem na. Ze was erg verdrietig. Het was duidelijk dat alles waar ze als gezin op hadden gehoopt, alles wat hun de afgelopen jaren vreugde had gebracht, in één klap was verdwenen.⁴³ ■

Op saints.lds.org staat een volledige lijst met bronnen in het Engels.

Het woord Thema in de noten geeft aan dat er op heiligen.lds.org meer informatie te vinden is.

NOTEN

1. Geschiedenis van Joseph Smith 1:59; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 8, in *JSP*, H1:236–238 (versie 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [1]–[2]; Knight, Reminiscences, 3.
2. Knight, Reminiscences, 3–4; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [1]–[3]; Joseph Smith History, circa Summer 1832, 1, in *JSP*, H1:11.
3. 'Mormonism–No. II', *Tiffany's Monthly*, augustus 1859, 167–168; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [3]–[4]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 8, in *JSP*, H1:238 (versie 2). **Thema:** Witnesses of the Book of Mormon (Getuigen van het Boek van Mormon)
4. 'Mormonism–No. II', *Tiffany's Monthly*, augustus 1859, 168–170.
5. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 8–9, in *JSP*, H1:238 (versie 2); Knight, Reminiscences, 3; 'Mormonism–No. II', *Tiffany's Monthly*, augustus 1859, 170.
6. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [6]; Lucy Mack Smith, History, 1845, 121.
7. 'Mormonism–No. II', *Tiffany's Monthly*, augustus 1859, 170.
8. 'Mormonism–No. II', *Tiffany's Monthly*, augustus 1859, 170; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:240 (versie 2).
9. Isaac Hale, beëdigde verklaring, 20 maart 1834, in 'Mormonism', *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1 mei 1834, [1].
10. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:240 (versie 2); Knight, Reminiscences, 3.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [3]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:240 (versie 2); 'Brief van ouderling W. H. Kelley', *Saints' Herald*, 1 maart 1882, 68; zie ook Leer en Verbonden 9:7–8 (Revelation, Apr. 1829–D, op josephsmithpapers.org).
12. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, in *JSP*, H1:15; Knight, Reminiscences, 3. **Thema:** Book of Mormon Translation (Vertaling van het Boek van Mormon)
13. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:238–240 (versie 2); Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, in *JSP*, H1:15.
14. MacKay, 'Git Them Translated', 98–100.
15. Bennett, 'Read This I Pray Thee', 192.
16. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:240 (versie 2); Bennett, Journal, 8 augustus 1831, in Arrington, 'James Gordon Bennett's 1831 Report on "The Mormonites"', 355.
17. [James Gordon Bennett], 'Mormon Religion–Clerical Ambition–Western New York–the Mormonites Gone to Ohio', *Morning Courier and New-York Enquirer*, 1 september 1831, [2].
18. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:240–242 (versie 2); Jennings, 'Charles Anthon', 171–187; Bennett, 'Read This I Pray Thee', 178–216.
19. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244 (versie 2); Bennett, Journal, 8 augustus 1831, in Arrington, 'James Gordon Bennett's 1831 Report on "The Mormonites"', 355; Knight, Reminiscences, 4. **Thema:** Martin Harris's Consultations with Scholars (Martin Harris vraagt wetenschappers om advies)
20. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, in *JSP*, H1:15; Jesaja 29:11–12; 2 Nephi 27:15–19.
21. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [8]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244; Joseph Smith III, 'Last Testimony of Sister Emma', *Saints' Herald*, 1 oktober 1879, 289–290.
22. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244 (versie 2); Isaac Hale, beëdigde verklaring, 20 maart 1834, in 'Mormonism', *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1 mei 1834, [1]; Agreement with Isaac Hale, 6 april 1829, in *JSP*, D1:28–34.
23. Briggs, 'A Visit to Nauvoo in 1856', 454; zie ook Edmund C. Briggs aan Joseph Smith, 4 juni 1884, *Saints' Herald*, 21 juni 1884, 396.
24. Joseph Smith III, 'Last Testimony of Sister Emma', *Saints' Herald*, 1 oktober 1879, 289–290; Briggs, 'A Visit to Nauvoo in 1856', 454.
25. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244 (versie 2); Isaac Hale, beëdigde verklaring, 20 maart 1834, in 'Mormonism', *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1 mei 1834, [1].
26. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [8].
27. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [3]–[5], [8]–[9].
28. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [9]–[10]; Joseph Smith III, 'Last Testimony of Sister Emma', *Saints' Herald*, 1 oktober 1879, 289–290.
29. Achteraf heeft Emma Smith verklaard dat ze in de kamer werkte waar Joseph en Oliver Cowdery in 1829 de laatste hand legden aan de vertaling. Waarschijnlijk was ze ook aanwezig toen Joseph en Martin in 1828 met de vertaling bezig waren. (Joseph Smith III, 'Last Testimony of Sister Emma', *Saints' Herald*, 1 oktober 1879, 290.)
30. William Pilkington, Affidavit, Cache County, UT, 3 april 1934, in William Pilkington, *Autobiography and Statements*, Bibliotheek voor kerkgeschiedenis; 'One of the Three Witnesses', *Deseret News*, 28 december 1881, 10.
31. Briggs, 'A Visit to Nauvoo in 1856', 454; Joseph Smith III, 'Last Testimony of Sister Emma', *Saints' Herald*, 1 oktober 1879, 289–290.
32. Zie Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [10]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244; Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, in *JSP*, H1:15; Knight, Reminiscences, 5; en Historical Introduction to Preface to the Book of Mormon, augustus 1829, in *JSP*, D1:92–93.
33. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, in *JSP*, H1:244 (versie 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [10].
34. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 6, [10]–[11]; boek 7, [1].
35. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, in *JSP*, H1:15.
36. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9–10, in *JSP*, H1:244–246 (versie 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [1]; Knight, Reminiscences, 5.
37. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9–10, in *JSP*, H1:244–246 (versie 2).
38. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [1]–[2]. **Thema:** Joseph and Emma Hale Smith Family (Gezin van Joseph en Emma Hale Smith)
39. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [1]–[2].
40. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [2]–[4].
41. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [5].
42. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [5]–[7]. **Thema:** Lost Manuscript of the Book of Mormon (Verdwenen manuscript van het Boek van Mormon)
43. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, boek 7, [7]. **Thema:** Lucy Mack Smith.

HOE WE ERIN SLAAGDEN HET evangelie te verkondigen

Omdat we nog maar pas lid van de kerk waren geworden, wisten mijn vrouw en ik niet goed hoe we zendingswerk moesten doen. We stelden ons echter tot doel om met honderd mensen te spreken.

Never Chikunguwo

Adviseur kerkgeschiedenis, Zimbabwe

Mijn vrouw Everjoyce en ik komen uit Mutare, een stad aan de oostelijke grens van Zimbabwe. Kort na onze doop en bevestiging raakten we enthousiast over zendingswerk. We lazen dat 'het veld reeds wit is om te oogsten' (LV 33:7) en hoewel we niet goed wisten hoe we zendingswerk moesten doen, besloten we '[onze] sikkel in [te slaan], en met geheel [onze] macht, verstand en kracht [te maaien]'.
Wij waren lid van de nieuwe gemeente in Dangamvura, een van de buitenwijken van Mutare. Het was 1991, en de gemeente telde vijftientig leden. Al gauw werden we als gemeentezendingen geroepen. We leerden veel van een zendingsechtpaar dat in ons gebied diende. Zo gaven ze ons onder andere de raad om doelen te stellen.
We wilden iedereen over het evangelie vertellen, dus stelden we ons tot doel om er tijdens ons eerste jaar als gemeentezendingen met honderd mensen over te praten. Wellicht was dat naïef, maar wij dachten dat het wel te doen was. Wij vertrouwden erop dat de Heer ons zou helpen.

Never en Everjoyce Chikunguwo

Toen we in de kerk lofzangen zongen, merkten we dat we verborgen muzikale talenten hadden. We besloten onze talenten in te zetten, dus begonnen we tijdens de zendingenlessen te zingen voor (en met) mensen die geïnteresseerd waren in het evangelie. De Geest vergezelde ons telkens als we gewijde liederen zongen, en Hij beroerde het hart van de mensen die wij onderwezen. Ook de boodschap van het herstelde evangelie raakte hen. Wij nodigden iedereen uit om bij het koor van onze gemeente te komen. Velen deden dat, zowel leden als niet-leden. Naarmate meer mensen het evangelie leerden kennen, lieten meer mensen zich dopen.

Wij bleven ons voor het zendingswerk inzetten, en wij bleven vasten en bidden voor de gezinnen die bij de kerk waren gekomen. We merkten dat andere mensen in onze omgeving het goede voorbeeld van deze gezinnen zagen. We kregen steeds meer verwijzingen om gezinnen te onderwijzen, en steeds meer onderzoekers waren op weg om lid te worden.

Pasgedoopte echtparen die het evangelie leerden kennen en het naleefden, werden daardoor hechter en

liefdevoller. Ouders waren in staat om afstand te doen van gewoonten die in strijd waren met het evangelie. Ze stopten met roken en alcohol drinken. Ze brachten hun kinderen goede beginselen bij. Velen die zich in het verleden te veel met wereldse zaken hadden beziggehouden, kregen een roeping in de kerk. Ze werden hun gemeente *en* hun omgeving tot zegen. De hand van de Heer bracht een grote verandering in hun leven teweeg.

Hoewel de kerk in Mutare in die periode met hevige vervolging te maken kreeg, bleef ze groeien. Het leek alsof het aantal mensen dat meer over de kerk te weten wilde komen, groeide naarmate de tegenstand toenam. Zo werden

militairen die in vermomming de kerk kwamen controleren op wangedrag, door de Geest geraakt. Velen lieten zich later dopen en werden tot het priesterschap geordend.

Met de hulp van de Heer hebben we het evangelie uiteindelijk aan veel meer mensen verkondigd dan we ons hadden voorgenoemen. Omdat we bereidwillig manieren zochten om met anderen te praten, waren we getuige van een grote verandering bij veel mensen in onze omgeving. ■

Noot van de redactie: de snelle groei van de gemeente Dangamvura leidde al gauw tot de bouw van een eigen kerkgebouw. Het zendingswerk in de omgeving ging onverminderd verder, en in 1995 werd Mutare een district met acht gemeentes.

Ouderling
Jorge F. Zeballos
van de Zeventig

Laten we blijven voelen

Er bestaat een kracht die sterker is dan aardbevingen, stormen of felle branden. Maar die kracht is stil en zacht. En we moeten goed luisteren als we ons erdoor willen laten leiden.

Op 27 februari 2010, om 3.34 uur in de vroege ochtend, was er in Chili een aardbeving van 8,8 op de schaal van Richter die in het hele land duidelijk waarneembaar was. Miljoenen mensen raakten in paniek en maakten zich zorgen.

Enkele dagen later presideerde ik een ringconferentie dicht bij het epicentrum van die grote aardbeving. Ik vroeg me af of de aardbeving en de naschokken het aantal aanwezigen op de conferentie zou beïnvloeden. Tot mijn verbazing was het aantal aanwezigen in elke bijeenkomst groter dan ooit tevoren.

De aardbeving had de ringleden er ogenschijnlijk aan herinnerd (in ieder geval tijdelijk), hoe belangrijk het is om dicht bij God te zijn, de sabbat te heiligen en de kerkbijeenkomsten bij te wonen. Enkele weken later kreeg ik een telefoontje van de ringpresident. Ik vroeg hem of het aantal aanwezigen in de kerk nog steeds zo hoog was. Hij vertelde dat naarmate het aantal en de omvang van de naschokken afnam, dat ook voor het aantal aanwezigen in de kerk gold.

Iets dergelijks vond ook na de trieste verwoesting van het World Trade Center in september 2001 in New York (VS) plaats. Duizenden mensen gingen weer naar hun kerk, op zoek naar de nodige gemoedsrust en troost. Maar na verloop van tijd nam dat weer af en werd alles weer normaal. Geloof, getuigenis en blijvende bekering

worden niet door aardbevingen, stormen, rampen of ellende ontwikkeld.

Elia en de stille, zachte stem

In de tijd van de profeet Elia was Achab koning van Israël. Achab trouwde met Izebel, een Fenicische prinses. Zij stelde de Israëlieten bloot aan Fenicische gebruiken, waaronder afgoderij. Toen Elia de priesters van Baäl had overwonnen, die aan het hof van koning Achab verbleven, bedreigde Izebel het leven van de profeet. Hij vluchtte de woestijn in. (Zie 1 Koningen 18:4, 13, 19, 21-40; 19:1-4.)

Nadat een engel hem in de woestijn te eten had gegeven, beklom Elia veertig dagen en veertig nachten de berg Horeb (zie 1 Koningen 19:5-8). In de woestijn hoorde Elia het woord van de Heer. Hij kreeg de opdracht om uit de grot te komen waarin hij de nacht had doorgebracht. Toen hij voor het aangezicht van de Heer stond, was er een grote, sterke wind, zo krachtig dat de bergen spleten en de rotsen in stukken braken. Maar de Heer 'was niet in de wind.' Toen kwam er een aardbeving. Maar de Heer 'was ook niet in de aardbeving.' Toen brak er brand uit. Maar de Heer 'was ook niet in het vuur.' (1 Koningen 19:11-12). Ondanks de kracht van de wind, de aardbeving en het vuur, waren ze geen manifestaties van de stem van de Heer tot de profeet.

Na deze krachtige uitdrukkingen van die natuurkrachten, bemerkte Elia 'het suizen van een zachte stilte' (zie 1 Koningen 19:12–13). De kalmerende stem van de Heer zei wie hij tot koning over Syrië moest zalven, en dat hij Elisa tot profeet, zijn opvolger, moest zalven.

De stem vinden

Dezelfde stem die Elia hoorde – de stem die had gezegd wat hij in die moeilijke periode moest doen – spreekt nog steeds tot al Gods kinderen die oprecht de wil van de Vader willen doen. Maar te midden van de vele luide, wereldse stemmen die ons aanmoedigen om duistere, verwarrende paden te betreden, kunnen we ons afvragen: waar kunnen we de stille, zachte stem horen die ons laat weten wat we moeten doen, wat we moeten zeggen, en wat de Heer van ons verwacht?

Nephi moedigt ons aan: 'Vergast u aan de woorden van Christus; want zie, de woorden van Christus zullen u alle dingen zeggen die u behoort te doen' (2 Nephi 32:3).

En waar vinden we de woorden van Christus waaraan we ons kunnen vergasten? We kunnen de Schriften bestuderen, vooral het Boek van Mormon, dat in alle zuiverheid voor de mensen in deze bedeling is geschreven en bewaard. We geven ook gehoor aan de woorden van hedendaagse profeten. Zij maken ons duidelijk wat onze eeuwige Vader en onze Heiland, Jezus Christus, van ons verwachten.

Als we met nieuwe en lastige moeilijkheden te maken krijgen, worden we door de woorden van hedendaagse profeten geleid. In de afgelopen jaren, nu de verwarrende wereld en haar opvattingen het begrip huwelijk en gezin permanent probeert te veranderen, leggen de profeten duidelijk, moedig en liefdevol nadruk op de heilige aard van het gezin. Ze verklaren dat 'het huwelijk tussen man en vrouw van Godswege is geboden en dat het gezin centraal staat in het plan van de Schepper voor de eeuwige bestemming van zijn kinderen.'¹

De hedendaagse profeten en apostelen hebben ook nadrukkelijk aangegeven hoe belangrijk het is om thuis en

in de kerk de sabbat te heiligen. En ze hebben gezegd dat we door middel van familiegeschiedenis en tempelwerk aan het eeuwig heil van onze voorouders moeten bijdragen. Elke algemene conferentie geven ze de leden van de kerk geestelijke raad.

De Heilige Geest zal u leiden

Nephi zegt verder dat 'indien u langs de weg binnengaat en de Heilige Geest ontvangt, Hij u alle dingen zal tonen die u behoort te doen' (2 Nephi 32:5). Nadat hij nadrukkelijk heeft aangegeven hoe belangrijk het is dat wij ons aan de woorden van Christus vergasten, geeft Nephi ons instructies over de rechtstreekse, persoonlijke communicatie die we met de Heilige Geest, het derde lid van de Godheid, kunnen hebben.

Nephi wist heel goed waar hij over sprak. Zo'n dertig of veertig jaar eerder, toen hij nog met zijn familie in de woestijn leefde, en hij een boot bouwde om naar het beloofde land te gaan, sprak Nephi zijn oudere broers bestraffend toe vanwege hun zonden, zelfs nadat ze de stem van een engel hadden gehoord.

Nephi zei toen tegen ze: ‘Jullie zijn snel om ongerechtigheid te bedrijven, maar traag om de Heer, jullie God, te gedenken. Jullie hebben een engel gezien en hij heeft tot jullie gesproken; ja, van tijd tot tijd hebben jullie zijn stem gehoord; en Hij heeft met een stille, zachte stem tot jullie gesproken, maar jullie waren gevoelloos geworden, zodat jullie zijn woorden niet hebben kunnen voelen; daarom heeft Hij als het ware met de stem van de donder tot jullie gesproken, die de aarde deed schudden alsof zij uiteen zou splijten’ (1 Nephi 17:45).

Laten we blijven voelen

Gods communicatie met zijn kinderen komt gewoonlijk door de Heilige Geest tot stand, die we meestal in ons verstand en ons hart horen, ‘de stille, zachte stem, die door alle dingen heen fluistert en ze doordringt’ (LV 85:6). Laten we naar die zachte stem luisteren en niet wachten totdat iemand ons met een donderstem toespreekt! Bedenk dat Elia merkte dat de stem van de Heer niet in de wind, een aardbeving of vuur te vinden was. De Heer

sprak tot hem door middel van de Heilige Geest, met een stille, zachte stem.

President Boyd K. Packer (1924–2015) heeft als president van het Quorum der Twaalf Apostelen, gezegd: ‘De stem van de Geest is een *gevoel*, en geen geluid.’ ‘Je zult net als ik leren “luisteren” naar die stem, die je *voelt*, en niet *hoort*. [...]’

‘Het is een geestelijke stem die in je hoofd komt als een gedachte, of als een gevoel in je hart.’²

We *voelen* de woorden van de Heilige Geest in ons verstand en ons hart, meer dan de woorden die we met onze oren *horen*. Laten we die influisteringen blijven voelen! Ik hoop dat we ons verstand en ons hart zullen openstellen voor de woorden van de profeten. Mogen we de Heilige Geest de kans geven om ons door middel van de stille, zachte stem te blijven onderrichten. Toen Hij zijn discipelen over de Heilige Geest vertelde, die zij na zijn vertrek zouden ontvangen, zei de Heiland: ‘Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u in alles onderwijzen en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb’ (Johannes 14:26).

Alle trouwe leden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen kunnen door middel van de Heilige Geest persoonlijk leiding, inspiratie en openbaring uit de hemel ontvangen.

President Thomas S. Monson (1927–2018) heeft gezegd: ‘Laat je leiden door die stille, zachte stem. Bedenk dat iemand met gezag bij je bevestiging zijn handen op je hoofd heeft gelegd en heeft gezegd: “Ontvang de Heilige Geest!” Stel je hart open – stel je ziel open – voor het geluid van die stille, zachte stem die getuigt van waarheid. Zoals de profeet Jesaja heeft beloofd: “Met uw eigen oren zult u een woord [...] horen: Dit is de weg, bewandel die” [Jesaja 30:21].’³ ■

NOTEN

1. ‘Het gezin: een proclamatie aan de wereld’, *Liahona*, mei 2017, 145.
2. Boyd K. Packer, ‘Raad aan jongeren’, *Liahona*, november 2011, 17–18.
3. Thomas S. Monson, ‘Geloven, gehoorzamen, volharden’, *Liahona*, mei 2012, 129.

GELOOF

OM VOORWAARTS TE GAAN

*De handkargroep van Willie ging ondanks ontberingen en honger,
maar gewapend met een getuigenis van de Heer Jezus Christus, voort.*

Het verhaal dat ik u ga vertellen, begon in het golvende groene landschap van Engeland. Daar werd John Bennett Hawkins in 1825 in Gloucester geboren. Hij liet zich in 1849 dopen. Datzelfde jaar vertrok hij met een groep heiligen der laatste dagen op het schip *Henry Ware* naar Amerika. Hij kwam in augustus 1852 in Utah aan. Hij was in die pionierstijd een van de eerste smeden daar.

Zijn toekomstige bruid, Sarah Elizabeth Moulton, was ook uit Engeland afkomstig. Irchester is een dorpje bij de rivier de Nene. Het ligt ongeveer 105 kilometer ten noorden van Londen en zo'n beetje dezelfde afstand ten oosten van Birmingham. Sarah Elizabeth werd daar in 1837 geboren. Haar ouders waren Thomas Moulton en Esther Marsh. Toen Sarah Elizabeth nog maar twee was, stierf haar moeder. Haar vader hertrouwde in 1840 met Sarah Denton.

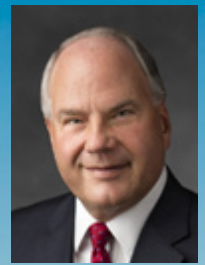
Ouderling Heber C. Kimball (1801–1868) van het Quorum der Twaalf Apostelen en andere kerkleiders deden in juni 1837 zendingswerk in Engeland. Deze zendelingen onderwezen veel bekeerlingen. Onder hen bevond zich een gezin dat de Moultons de brochure *A Voice of Warning* van ouderling Parley P. Pratt (1807–1857) van het Quorum der Twaalf Apostelen gaf. Thomas en Sarah kwamen daardoor tot bekering en lieten zich op 29 december 1841 dopen. Ze hadden op dat moment twee kinderen: Sarah Elizabeth van vier jaar oud en Mary Ann van zeven maanden.

De bekeerlingen in Europa voelden de drang om zich te vergaderen. Emigratie naar Amerika was hun grote verlangen. Daar konden ze zich bij het gros van de heiligen aansluiten. De Moultons hadden net als veel anderen niet genoeg geld voor de gewenste oversteek. Maar hun besluit stond vast. Ze begonnen geld te sparen in een glazen pot.

Permanent emigratiefonds

President Brigham Young (1801–1877) introduceerde in 1849 het permanent emigratiefonds. Dat stelde de kerkleden in staat om de overtocht naar Amerika te maken. De eersten die van dit fonds gebruikmaakten, reisden met een huifkarrenkonvooi. Maar vervoer op die manier was traag en duur. Zelfs met de steun van het permanent emigratiefonds konden maar weinigen zich de reis veroorloven. De kerkleiders bekeken het gebruik van handkarren. Daarmee bleek men vlotter en goedkoper te kunnen reizen.

Links: het platteland van Gloucester (Engeland)

**Ouderling
Ronald A.
Rasband**

van het Quorum
der Twaalf
Apostelen

Scotts Bluff National Monument in het westen van Nebraska (VS)

Het gezin Moulton telde inmiddels zeven kinderen. Maar met het gespaarde geld in de glazen pot, de steun van het permanent emigratiefonds en de goedkopere manier van reizen kwam hun emigratiedroom in zicht. Een gezin van negen vroeg om een zorgvuldige planning en voorbereiding van de tocht. Ze teerden bijna een jaar lang voornamelijk op gerstemeel om zo nog meer voor de benodigde inkopen te sparen.

Thomas aarzelde tegen de tijd van hun vertrek om de reis te ondernemen omdat zijn vrouw zwanger was. Maar Sarah Denton Moulton was een gelovige vrouw en liet zich niet afschrikken. Een van de zendelingen gaf Sarah een zegen voordat ze uit Engeland vertrokken. Hij beloofde haar dat ze de reis naar Utah met al haar gezinsleden veilig zou volbrengen. Wat een belofte en zegen voor een gezin van bijna tien!

Ze vertrokken in 1856 vanuit Liverpool (Engeland) aan boord van de *Thornton*. Na drie dagen op het schip werd het gezin met een jongetje uitgebreid. De speciaal gehuurde *Thornton* vervoerde 764 Deense, Zweedse en Britse heiligen. Ze stonden onder leiding van een zending, James Grey Willie.

Zes weken later voer de *Thornton* de haven van New York binnen. De familie Moulton vervolgde hun lange reis naar het westen met de trein. Ze kwamen in juni 1856 in Iowa City (Iowa) aan. Vandaar gingen de handkargroepen van start. De handkargroep van kapitein Edward Bunker was net drie dagen voordat ze aankwamen uit Iowa City vertrokken.

Handkarproblemen

Zo'n twee weken later voegde nog een groep heiligen, onder leiding van Edward Martin, zich bij de groep van

Willie. Gevolmachtigden van de kerk in Iowa City hadden hun handen al vol gehad om de eerste drie handkargroepen van het nodige te voorzien en op pad te sturen. Nu moesten ze alle zeilen bijzetten om een onverwacht grote groep laatkomers voor de reis klaar te maken. Ze moesten 250 handkarren fabriceren voordat deze heiligen hun tocht konden voortzetten.

Alle gezonde mannen werden aan het werk gezet om handkarren te maken. De vrouwen maakten tientallen tenten voor de reis. Veel mannen hielden zich in hun onervarenheid niet aan de specificaties, maar maakten karren die qua maatvoering en stevigheid uiteenliepen. Dat zou later een nadeel blijken. Er waren zoveel handkarren nodig, dat men ze van vers hout moest maken. In sommige gevallen werden zelfs ongelooide huid en tin voor de wielen gebruikt. Elke kar bevatte voedsel plus vaak alle aardse bezittingen van veel heiligen.

Er werd doorgaans 180 tot 230 kilogram aan meel, beddengoed, kookgerei en kleding op elke kar geladen. Per persoon mocht men maar acht kilogram eigen bagage meenemen.

Thomas Moulton en zijn tienkoppige gezin werden aan de vierde handkargroep toegewezen. Ook nu had kapitein Willie de leiding. De groep bestond uit ruim vierhonderd heiligen, met bovengemiddeld veel ouderen. Een verslag uit september van dat jaar meldde '404 personen, 6 huifkarren, 87 handkarren, 6 span ossen, 32 koeien en 5 muilezels.'¹

De familie Moulton kreeg één overkapte en één open handkar ter beschikking. Thomas en zijn vrouw trokken de overkapte kar. De pasgeboren Charles en zijn zus Lizzie (Sophia Elizabeth) zaten in deze kar. Lottie (Charlotte)

mocht meerijden als de kar heuvelafwaarts ging. De achtjarige James Heber liep erachteraan met een touw om zijn middel zodat hij niet zou afdwalen. De twee oudste meisjes, Sarah Elizabeth (19) en Mary Ann (15), en de broertjes William (12) en Joseph (10) trokken de andere zware kar.

In juli 1856 lieten de Moultons Iowa City achter zich. Ze begonnen aan hun reis van ruim tweeduizend kilometer naar het westen. Na 26 dagen kwamen ze in Winter Quarters (Florence, Nebraska) aan. Ze bleven daar zoals gebruikelijk een aantal dagen om de karren te repareren en voorraden aan te vullen. Tussen Winter Quarters en Salt Lake City lagen immers geen grote steden meer.

Het was al erg laat in het seizoen voordat de groep van Willie klaar was om uit Winter Quarters te vertrekken. Men kwam in raadsvergadering bijeen om te beslissen of ze zouden gaan of tot het voorjaar wachten. Sommige mensen daar hadden de route al eerder afgelegd en waarschuwden de groep. Het was gevaarlijk om zo laat in het seizoen nog te reizen. Maar kapitein Willie en veel leden van de groep vonden dat ze toch moesten gaan. Ze zagen geen afdoende mogelijkheden om de winter in Florence door te brengen.

Slinkende voorraden

De groep van Willie zette de tocht op 18 augustus met ontoereikende voorraden voort. Ze gingen ervan uit dat ze in Fort Laramie (ten noorden van het huidige Laramie in Wyoming) wel proviand konden inslaan. Ze sloegen de waarschuwing niet helemaal in de wind en voorzagen elke kar van een extra zak meel van 45 kilogram. Bovendien rekenden ze onderweg op huifkarren met hulpgoederen vanuit Salt Lake City. Maar de mannen van de huifkarren

met proviand en goederen veronderstelden dat er geen immigranten meer onderweg waren. Ze keerden dan ook eind september naar Salt Lake City terug, voordat de groep van Willie hun standplaats bereikte.

De Moultons achtten het raadzaam om in Florence een doos goederen achter te laten. De last die ze voor een gezin van tien moesten trekken, was anders gewoon te zwaar. Eerder hadden ze al bagage in de haven van Liverpool achtergelaten, een doos kleren op het schip, een kist met kleren in New York City en een kist met bijna al hun persoonlijke spullen in Iowa City. Ze zochten tijdens de tocht zelfs naar nog meer manieren om hun last lichter te maken.

We kunnen ons met alle gemakken van het moderne leven de dagelijkse ellende van de familie Moulton en de andere opmerkelijke mannen en vrouwen in die handkar-groepen amper voorstellen. Kunnen we ons de beblaaarde handen en voeten, de pijnlijke spieren, het stof en gruis, de zonnebrand, de muggen en vliegen, de stampende bizonkuddes en de confrontaties met indianen indenken? Kunnen we ons de rivieroversteken en de moeilijkheden van zand en glibberige stenen voorstellen terwijl ze de handkarren door snelstromend of diep water van de ene naar de andere kant probeerden te brengen? Kunnen we begrijpen hoe verzwakt je door ondervoeding raakt?

De kinderen in het gezin Moulton zochten met hun moeder in het veld naar wilde tarwe. Daarmee vulden ze hun snel slinkende voorraad enigszins aan. Op een bepaald moment moesten ze het per drie leden van het gezin met wat gerstebrood en één appel per dag doen.

Vlak voordat op 12 september de avond viel, kwam een groepje terugkerende zendelingen uit de Britse Zending in

Sweetwater River bij Martin's Cove, Wyoming (VS)

het kamp aan. Ouderling Franklin D. Richards (1821–1899) van het Quorum der Twaalf Apostelen, de betovergrootvader van mijn vrouw, was hun leider. Ouderling Richards en de anderen zagen de moeilijkheden waarin de handkar-groep verkeerde. Ze beloofden zo snel mogelijk naar de Salt Lake Valley door te reizen en van daaruit hulp te sturen.

De groep van Willie kwam op 30 september in Fort Laramie (Wyoming) aan, 645 kilometer ten oosten van Salt Lake City.

Begin oktober deed ook de winter zijn intrede. De moeilijkheden stapelden zich op terwijl de groep voorwaarts ploeterde. Het voedsel werd zo schaars, dat kapitein Willie de porties moest terugbrengen tot 425 gram meel voor de mannen, 370 gram voor de vrouwen, 255 gram voor de kinderen en 140 gram voor de baby's. Ze kregen al snel met een huilende wind en opwaaiende sneeuw te maken. Op 20 oktober was de sneeuw in de ochtend tien centimeter dik. Menig tent en huid was onder het gewicht bezweken. Vijf leden van de groep en enkele trekdieren waren de nacht vóór de storm door kou en honger omgekomen. De drie dagen erna stierven nog eens vijf leden. De vrouwen, kinderen en zieken kregen het eerst te eten. Veel redelijk sterke mannen moesten het noodgedwongen zonder eten stellen.

Hulptroepen gaan op pad

De groep sloeg zijn kamp drie kilometer onder Rocky Ridge bij de Sweetwater River op. Iedereen wachtte uitgehongerd, verkleumd en ellendig tot de storm ging liggen.

Franklin D. Richards en zijn groep deden president Young meteen na aankomst in Salt Lake City verslag van de precaire toestand van de immigranten. De heiligen in

de vallei hadden pas het volgende jaar weer immigranten verwacht. Het nieuws over hun benarde situatie verspreidde zich als een lopend vuurtje.

Twee dagen later, op 6 oktober 1856, werd de algemene conferentie in de oude Tabernakel gehouden. President Young riep vanaf het spreekgestoelte mannen op om de volgende dag met door muilezels of paarden getrokken huifkarren vol voedsel en goederen hulp te gaan bieden.²

John Bennett Hawkins was die dag in de oude Tabernakel en bood zijn hulp aan. Hij was een van de honderden die met hulpploegen uit Salt Lake City vertrokken. Op de avond van 21 oktober bereikten de reddingstroepen eindelijk het kamp van Willie. Ze werden met vreugde en dankbaarheid door de bevroren en uitgehongerde overlevenden begroet. Dat was de eerste ontmoeting tussen John Bennett Hawkins en Sarah Elizabeth Moulton, die mijn overgrootouders zouden worden.

Op 22 oktober ploeterden sommige redders voort om de andere handkargroepen te helpen. De groep van Willie ging onder leiding van William H. Kimball met de resterende huifkarren richting Salt Lake City.

Wie te zwak waren om hun handkar te trekken, stopten hun spullen in de huifkarren en wandelden ernaast. Wie niet konden lopen, reden in de huifkarren mee. Toen ze bij Rocky Ridge aankwamen, werden ze opnieuw door een vreselijke sneeuwstorm overvallen. Ze werkten zich tegen de zijkant van de bergkam op. Ze moesten zich daarbij in quilts en dekens hullen om niet dood te vriezen. Er waren toen al zo'n veertig leden van de groep omgekomen.³

Het was zó koud dat veel heiligen bij het oversteken van de bergkam last van bevriezing van hun handen, voeten en

gezicht hadden. Eén vrouw verloor haar gezichtsvermogen door de vorst.

We kunnen de Moultons met hun schare van acht kinderen voor ons zien. Ze ploeterden al duwend en trekkend met hun twee karren door de diepe sneeuw. Thomas en zijn vrouw trokken één kar voort met zijn kostbare lading – Lottie, Lizzie en baby Charles – terwijl de kleine James Heber met het touw om zijn middel struikelend werd meegesleept. Sarah Elizabeth en de andere drie kinderen trokken en duwden de andere kar. Een vriendelijke vrouw op leeftijd zag dat de kleine James Heber het hobbelen achter de handkar aan moeilijk had. Ze pakte hem bij de hand. Die vriendelijke daad redde zijn rechterhand. Zijn linkerhand bevroor helaas door het ijsskoude weer. Enkele vingers van die hand werden later in Salt Lake City geamputeerd.

De karren met noodlijdende mensen stopten op 9 november voor het tiendenkantoor in Salt Lake City, waar nu het Joseph Smith Memorial Building staat. Velen kwamen met bevroren voeten en ledematen aan. Er waren onderweg 69 mensen gestorven. Maar de belofte aan de familie Moulton in die zegen in Engeland was vervuld. Thomas en Sarah Denton Moulton hadden geen enkel kind verloren.

Van redding naar romantiek

Honderden inwoners van Salt Lake City begroetten de groep. Ze hadden vol spanning naar hun komst uitgekeken en stonden klaar om hulp en zorg te bieden. Uit de dankbaarheid en waardering jegens een van de jonge helden die de Moultons mede uit de klauwen van de dood had

gered, bloeide spoedig een romantische liefde voor Sarah Elizabeth op.

Op 5 december 1856 trouwde Sarah Elizabeth met John Bennett Hawkins, haar redder. Haar dierbaren wensten het paar alle geluk toe. Ze werden in juli het jaar daarop voor tijd en eeuwigheid in het Endowment House verzegeld. Ze vestigden zich in Salt Lake City en werden met drie zoons en zeven dochters gezegend. Een van die dochters, Esther Emily, trouwde in 1891 met mijn grootvader Charles Rasband.

Op 24 juli vieren we Pioneer Day. We uiten dan onze dankbaarheid voor de vele pioniers die alles gegeven hebben om de Salt Lake Valley en veel andere gemeenschappen in het westen van de Verenigde Staten op te bouwen. We uiten ook onze dankbaarheid voor pioniers van de kerk overal ter wereld die voor anderen een evangeliepad hebben gebaad – en dat nog steeds doen.

Wat bezielde hen? Wat dreef hen voort? Een getuigenis van de Heer Jezus Christus is het antwoord. Als achterkleinzoon van pioniers getuig ik ook dat hun moeilijkheden niet voor niets zijn geweest. Ik voel wat zij gevoeld hebben. Ik weet en getuig van wat zij wisten. ■

Naar een boodschap, gegeven tijdens een vroege-ochtendbijeenkomst ter gelegenheid van Pioneer Day op 24 juli 2007 in de Tabernakel te Salt Lake City.

NOTEN

1. Verslag door F.D. Richards en Daniel Spencer, 'Smith, Marilyn Austin, *Faithful Stewards—the Life of James Gray Willie and Elizabeth Ann Pettit*, 95–120', history.lds.org.
2. Zie Brigham Young, 'Remarks', *Deseret News*, 15 oktober 1856, 252; zie ook LeRoy R. Hafen en Ann W. Hafen, *Handcarts to Zion* (1981), 120–121.
3. Negentien van hen stierven voordat de groep Fort Laramie had bereikt, onder wie zeven tijdens de reis over de oceaan en vier in Iowa City. Nog eens negentien stierven tussen Fort Laramie en de inval van de winter, de meesten in de dagen voordat de redders verschenen.

HET

geloof behouden ALS JE DE enige BENT

Ryan W. Saltzgeber

Afdeling kerkgeschiedenis

De meeste heiligen der laatste dagen kerken in wijken en gemeenten, waar ze ‘dikwijls tezamen [komen] om te vasten en te bidden en met elkaar te spreken over het welzijn van hun ziel’ (Moroni 6:5). Maar veel van het meest indrukwekkende werk van de schrijver van deze woorden, de profeet Moroni, is gedaan toen hij na de vernietiging van zijn volk alleen was achtergebleven.

In de hele geschiedenis van de kerk hebben heiligen der laatste dagen hun geloof behouden toen ze er alleen voor stonden. Sommigen, zoals Moroni, leefden als eenzame getuige en waren een voorbeeld voor toekomstige generaties. Voor anderen brak er een tijd aan waarin ze hun geloof weer in een gemeenschap konden beleven.

Jaren om deze dag gebeden

Toen een zendeling in 1913 in Wenen bij Františka Brodilová aanklopte, had deze geen idee wat voor rol zij in de geschiedenis van de kerk zou gaan spelen. Het jaar na haar

Toen ze door oorlog, ziekte of andere omstandigheden de enige leden in hun land werden, bleven ze trouw. Lees hier hoe ze dat deden.

bekering nam het Oostenrijks-Hongaarse Rijk deel aan de Eerste Wereldoorlog, werden zendelingen teruggeroepen en moesten veel mannelijke leden het leger in, waardoor Františka en nog een paar zusters hun bijeenkomsten alleen moesten houden.

Jarenlang was dat het enige contact dat Františka met leden van de kerk zou hebben. Na de oorlog kreeg Františka's man, František, een positie in de nieuwe regering van Tsjecho-Slowakije. Na hun verhuizing naar Praag was Františka het enige lid van de kerk in dat land. Een paar maanden later overleed František. Františka moest nu alleen voor haar twee jonge dochters (Frances en Jane) zorgen.

Op zichzelf aangewezen, onderwees Františka haar dochters in het evangelie. 'Ik ben in de kerk grootgebracht', beschrijft Frances. 'Ons huis was de kerk!'¹ Františka schreef ook de kerkleiders in Oostenrijk met het verzoek om zendelingen naar Tsjecho-

Slowakije te sturen. De kerkleiders waren terughoudend omdat zo'n

Františka Brodilová liet zich in 1913 (een jaar voordat de Eerste Wereldoorlog uitbrak) in Wenen dopen en had pas in 1929 weer contact met andere kerkleden.

Františka was erbij toen ouderling John A. Widtsoe (beiden op de middelste rij) in 1929 Tsjecho-Slowakije toewijdde aan de prediking van het evangelie.

veertig jaar daarvoor de laatste zendeling in Praag gevangen was gezet omdat hij het evangelie predikte, en toen uit de stad was verbannen. Hoewel er een nieuwe regering was, waren de kerkleiders bang dat er weinig was veranderd.

Maar Františka hield vol en bleef brieven schrijven en bidden dat er een zendingsgebied zou worden geopend. In 1928, toen Františka tien jaar alleen was geweest, keerde de 83-jarige Thomas Biesinger (dezelfde zendeling die jaren daarvoor uit Praag was verbannen) terug. De afzondering waarin het gezin had geleefd, leek voorbij. Maar kort daarna moest ouderling Biesinger om gezondheidsredenen het land verlaten.

Františka was teleurgesteld maar besloot brieven naar leden en kerkleiders in het buitenland te blijven schrijven. Haar volharding werd beloond: op 24 juli 1929 arriveerde ouderling John A. Widtsoe (1872–1952) van het Quorum der Twaalf Apostelen met een groep zendingen in Praag. Die avond beklom Františka met de groep een heuvel bij kasteel Karlštejn, waar ouderling Widtsoe Tsjecho-Slowakije toewijdde aan de prediking van het evangelie en formeel een zendingsgebied organiseerde. ‘Maar weinig mensen zullen zich kunnen voorstellen hoe blij we waren’, schreef Františka later. ‘We [hadden] jaren om deze dag gebeden.’²

Bijna zes maanden lang kerkte de gemeente bij Františka thuis. Later hielp Františka haar dochters bij de vertaling van het Boek van Mormon in het Tsjechisch en legde ze het fundament voor de kerk in wat nu Tsjechië is.

Net als Františka hebben veel heiligen der laatste dagen volgehouden toen ze er alleen voor stonden. De volgende mannen en vrouwen behoorden tot de eersten die in hun thuisland het evangelie verspreidden en daarmee het fundament voor de kerk legden, waardoor anderen later in de gemeenschap van heiligen konden worden opgenomen.

Toen haar man was overleden,
bracht Františka hun twee
dochters alleen groot.

*Net als Františka
hebben veel heiligen
der laatste dagen
volgehouden
toen ze er alleen
voor stonden.
Deze mannen en
vrouwen hielden
het vuur van hun
geloof brandend,
vertelden anderen
over het evangelie en
bouwden de kerk in
hun thuisland op.*

Toen het zendingsgebied Japan in 1924
werd gesloten, nam ouderling Fujiya
Nara (in het donkere kostuum) als
presiderend ouderling de taak op zich
om contact met de leden te houden.

De constante zegen van het ware geloof

Toen het zendingsgebied Japan in 1924 werd gesloten, voelden veel leden zich verloren en verlaten. Fujiya Nara, de presiderende ouderling in het land, kreeg de leiding over de ongeveer 160 leden in Japan. Omdat hij voor de spoorwegen werkte, kon hij de leden, die door het hele land woonden, bezoeken. Als hij niet persoonlijk kon komen, hield Fujiya contact door middel van een tijdschrift, *Shuro (palmblad)*, waarin hij evangelieboodschappen verspreidde en de overgebleven heiligen in de daaropvolgende turbulente jaren een hart onder de riem stak.

Toen Fujiya voor zijn werk naar Mantsjoerije werd overgeplaatst en de presiderende ouderling die hem vervang plotseling overleed, verwaterde het contact met de leden in Japan al gauw. 'Hoewel er geen correspondentie met Salt Lake City was,' zei Fujiya, '[...] waren we ervan overtuigd dat de kerk [hier] heropend zou worden.'³

Tijdens de Tweede Wereldoorlog keerde Fujiya naar Tokio terug, waar hij anderen over het evangelie vertelde en wekelijkse zondagschoolbijeenkomsten organiseerde. Na de oorlog vond Fujiya een bericht dat was geplaatst door Edward L. Clissold (een heilige der

laatste dagen in het Amerikaanse leger) waarin kerkleden in het land werden uitgenodigd om contact met hem op te nemen. Fujiya zocht Edward direct in zijn hotelkamer op. Toen Edward de mormoonse bijeenkomsten in Tokio bezocht, trof hij daar tot zijn verbazing bijna 100 mensen aan.

'Bij dat alles', zou Fujiya later zeggen, 'was voor mij de grootste zegen, en een constante zegen, dat ik het ware geloof kende en omarmd had – dat wil zeggen, dat ik onze hemelse Vader, Jezus Christus en de Heilige Geest kende.'⁴

De kerk in Hawaï opbouwen

Jonathan H. Napela was een gerespecteerd rechter op het eiland Maui, tot hij zich met zijn vrouw, Kiti, in 1851 liet dopen. Toen Jonathan vanwege zijn lidmaatschap werd gedwongen ontslag te nemen, wijdde hij zich vol energie aan de opbouw van de kerk in Hawaï. Jonathan leerde zending George Q. Cannon de taal, hielp bij de vertaling van het Boek van Mormon en ontwikkelde het eerste programma om zendingen in een vreemde taal op te leiden.

Als gevolg daarvan lieten binnen drie jaar meer dan 3.000 autochtone Hawaïanen zich dopen. 'Het is ons volkomen duidelijk dat dit de kerk van God is', schreef Jonathan. 'Velen op deze eilanden hebben door Gods genade, door de Heer Jezus Christus een sterk geloof verkregen, opdat we de Heilige Geest mogen ontvangen.'⁵

In 1872 kreeg Kiti Napela lepra en moest ze naar de leprakolonie op Molokai verhuizen. Jonathan had bij de heiligen kunnen blijven, maar diende

Rechts: Jonathan Napela, een van de eerste bekeerlingen in Hawaï, hielp bij de vertaling van het Boek van Mormon in het Hawaïaans. Onder: Wilhelm Friedrichs (tweede van links) en Emil Hoppe (midden, achterste rij) woonden de eerste doopdiensten in Argentinië bij.

PORTRET VAN JONATHAN NAPELA MET TOESTEMMING VAN BIBLIOTHEEK EN ARCHIEVEN VOOR KERK-GESCHIEDENIS

een verzoek in om ook tot de kolonie te worden toegelaten. 'De korte tijd die ons nog rest,' schreef hij de gezondheidsraad, 'wil ik met mijn vrouw doorbrengen.'⁶ Het verzoek werd toegestaan en Jonathan werd gemeentepresident op Molokai. In nauwe samenwerking met de katholieke priester-zending pater Damiaan, zette Jonathan zich voor de zorg voor alle melaatsen in. Uiteindelijk overleed Jonathan zelf aan de lepra die hij in de kolonie opliep.

'Ik ben dankbaar om een werktuig in Gods handen te zijn'

De families Friedrichs en Hoppe waren de enige heiligen der laatste dagen in Argentinië, waar ze aan het begin van de jaren 1920 vanuit Duitsland naartoe waren verhuisd. Wilhelm Friedrichs en Emil Hoppe probeerden anderen in hun nieuwe land over het evangelie te vertellen, deelden pamfletten uit en nodigden anderen voor hun bijeenkomsten uit. 'Ik vertrouw er volledig op dat mijn hemelse Vader oprechte vrienden zal sturen die het evangelie zullen aannemen', schreef Wilhelm, 'want ik ben dankbaar om een werktuig in Gods handen te zijn.'⁷

Maar het ging allemaal niet van een leien dakje. De gezinnen woonden op twee uur reizen bij elkaar vandaan. Omdat Emil diaken en Wilhelm leraar in het Aäronisch priesterschap was, konden ze geen verordeningen zoals het avondmaal bedienen of een priesterschapszegen geven.

In 1924 beviel Hildegard Hoppe van een meisje, dat twee maanden later overleed. In de verdrietige periode daarna vroeg Hildegard zich af of de naam van de baby in de archieven van de kerk kon worden

*Doordat zij
daar gestaag het
fundament van
de kerk legden,
konden anderen
later in de
gemeenschap van
heiligen worden
opgenomen.*

Ga voor meer informatie over deze en andere trouwe heiligen over de hele wereld naar Country Histories in de afdeling Kerkgeschiedenis van de app Evangeliebibliotheek of op history.lds.org.

Toen Phillipe en Annelies Assard (links) Lucien en Agathe Affoué in Ivoorkust ontmoetten, waren beide echt)paren blij dat ze daar niet de enige leden van de kerk waren.

opgenomen. Wilhelm schreef daarover de kerkleiders in Salt Lake City aan.

Anderhalf jaar later werd ouderling Melvin J. Ballard (1873–1939) van het Quorum der Twaalf Apostelen met andere zendelingen naar Buenos Aires gestuurd om de groeiende groep bekeerlingen daar te ontmoeten. Toen ze in december 1925 arriveerden, doopte ouderling Ballard verschillende bekeerlingen en stichtte hij een gemeente. Op kerstdag wijdde ouderling Ballard Zuid-Amerika aan het zendingswerk toe en richtte hij het eerste zendingsgebied op dat continent op.

Het evangelie naar zijn volk terugbrengen

Phillipe en Annelies Assard hadden hun schaapjes aardig op het droge toen de zendelingen in 1980 bij hun huis in Keulen aanbelden. Ze ontvingen het evangelie met open armen en voelden zich ‘overstelp met zegeningen’. Al gauw kreeg Philippe een sterk verlangen om naar zijn geboorteland Ivoorkust terug te

gaan en daar het herstelde evangelie te verbreiden. ‘Dus in 1986, na veel bidden en vasten samen met mijn vrouw,’ herinnert Philip zich, ‘besloot ik naar Ivoorkust terug te gaan om daar iets te geven van wat ik had ontvangen, om de omstandigheden van mijn familie en mijn volk te verbeteren.’⁸

Voordat Philip Duitsland verliet, overlegde hij met de leiders van de kerk. Hoewel er in Ivoorkust geen units van de kerk waren, waren er wel verschillende leden die zich in andere landen hadden laten dopen. De familie Assard kreeg een lijst met hun namen en gebruikte het daaropvolgende jaar om ieder van hen te schrijven. Geleidelijk wisten de Assards het vlammetje van geloof in anderen weer aan te wakkeren en kregen ze toestemming om bij hen thuis zondagse bijeenkomsten te houden. Wijken en gemeenten volgden en in 1997 werd de eerste ring in Ivoorkust opgericht. ■

NOTEN

1. Frances McOmer, in Ruth McOmer Pratt, ‘Frantiska Vesela Brodilova’, ongepubliceerd manuscript (2009), 18.
2. Františka Brodilová, in Pratt, ‘Frantiska Vesela Brodilova’, 25.
3. Fujiya Nara, in Lee Benson, ‘Japanese Member Survives Adversity’, *Church News*, 17 februari 1979, 7.
4. Fujiya Nara, in Benson, ‘Japanese Member Survives Adversity’, 7.
5. Jonathan Napela, in ‘Foreign Correspondence: Sandwich Islands—Minutes of Conference, Makawao, April 1st, 1852’, *Deseret News*, 27 november 1852, 4.
6. Jonathan Napela, in Fred E. Woods, ‘A Most Influential Mormon Islander: Jonathan Hawaii Napela’, *The Hawaiian Journal of History*, deel 42 (2008), 148.
7. Wilhelm Friedrichs, brief gedateerd 5 maart 1924, Argentine Mission Correspondence, bibliotheek voor kerkgeschiedenis.
8. Robert L. Mercer, ‘Pioneers in Ivory Coast’, *Liahona*, maart 1999, 19.

FOTO-ILLUSTRATIE CODY BELL

Levens veranderen door het Boek van Mormon

*Deze bekeerlingen hebben geloof ontwikkeld
door het Boek van Mormon te lezen.*

Het Boek van Mormon is echt een geschenk om ons, kinderen van God, kennis van het ware evangelie van Jezus Christus bij te brengen. Enrique Serpa Bustamante, een lid van de kerk uit Lima (Peru), beschouwt het Boek van Mormon als een verzameling brieven van een liefdevolle ouder: 'Onze hemelse Vader heeft via de profeten "brieven" geschreven met raad, troost en leiding voor ons bestwil die ons altijd tot zegen zijn. Hij is zo wijs dat Hij precies weet wanneer Hij ons die liefdevolle brieven moet geven: wanneer ons hart is voorbereid om zijn zegeningen en zijn evangelie te begrijpen.'

Hier volgen enkele getuigenissen van bekeerlingen uit de hele wereld over wat ze in het Boek van Mormon aansprak, toen ze voor het eerst met de kerk in aanraking kwamen.

Eveneens een testament aangaande Jezus Christus

Ik zag een exemplaar van het Boek van Mormon bij mijn nicht thuis in Ibadan (Nigeria). Omdat ik graag lees, wilde ik weten waarom de ondertitel aangaf dat het 'eveneens een testament aangaande Jezus Christus' was. Daarom nam ik het boek mee om het te lezen.

Door die ondertitel 'Eveneens een testament aangaande Jezus Christus' ging ik de mogelijkheid van een Heiland voor iedereen aanvaarden, in tegenstelling tot slechts de Heiland van de Israëlieten, een begrip dat mij

veel zorgen baarde. En toen las ik dat Hij de Nephieten had bezocht en die mensen zijn wetten en verordeningen had gebracht. Vandaar dat ik meer over zijn bediening te weten wilde komen.

Door die ondertitel wilde ik mij meer in de kerk verdiepen. Ik ging de Geest voelen toen ik gehoor gaf aan de aansporingen in het Boek van Mormon, zoals bidden om zelf achter de waarheid te komen (zie Moroni 10:4). Nu weet ik dat onze Heiland leeft en dat Hij van ieder van ons houdt.

Ezekiel Akeh, Idaho (VS)

1 Nephi 8 – de vrucht 'zoeter dan alles wat ik ooit had geproefd'

In 1 Nephi 8:11–12 beschrijft Lehi de vrucht van de boom des levens als 'zeer zoet', 'zoeter dan alles wat ik ooit had geproefd. [...] Zij [vervulde] mijn ziel met een buitengewoon grote vreugde.' Toen ik deze verzen las, kreeg ik sterk het gevoel dat deze vrucht heel bijzonder was. Daarom wilde ik die ook proeven.

Ik kreeg meer begrip voor Lehi. Hoe zou het zijn, dacht ik, als ik Lehi was en als die vrucht bestond, om dezelfde gevoelens te hebben en er hevig naar te verlangen dat mijn familie er ook van zou eten. Dat was vooral belangrijk voor mij omdat mijn ouders nog geen lid van de kerk zijn. Dus als ik die verzen nu lees, raken ze me diep in mijn hart.

Ik wist dat deze vrucht heel bijzonder was, ook toen ik nog niet begreep dat de vrucht Gods liefde en evangelie voorstelde. Toen ik later begreep wat de vrucht voorstelde, besepte ik hoe nauwkeurig zij in de Schriften staat beschreven.

De Schriften zijn ware verslagen van de profeten en Gods woord.

Eun Jin Yeom, Gyeonggi (Zuid-Korea)

Jakob 5:74 – een verlangen om God te dienen

Toen ik de kerk leerde kennen, las ik Jakob 5:74. Vanaf het moment dat ik die tekst las, bleef hij me bij. Ik was actief in mijn vorige kerk en ik had altijd al het verlangen gehad om God te dienen. Ik wilde zelfs filosofie en theologie studeren om Hem beter te kunnen dienen. Ik had mijn toelatingsexamen voor de studie filosofie al gehaald.

Maar ik zal nooit het moment vergeten waarop ik die tekst voor het eerst las. Ik weet nog dat het 's avonds na mijn eerste bezoek aan de kerk was. Tussen twee lesperiodes in zag ik op het publicatiebord de openbaring van president Thomas S. Monson over de verlaging van de zendingsleeftijd.

Toen ik die avond Jakob 5:74 las, wist ik dat ik God moest dienen. En toen ik naar de zendingen keek – de twee jongemannen die ongeveer even oud waren als ik – die hun leven voor Hem opofferden, wist ik dat ik dat ook zou kunnen. De avond vóór die kerkdienst had ik besloten me te laten dopen. De avond na die kerkdienst besloot ik om op zending te gaan. Na mijn zending onder de fijne mensen in het zendingsgebied Cebu-Oost (Filipijnen) ben ik eervol ontheven.

Josef Gutierrez, Batangas (Filipijnen)

Het boek Enos – vergeving van zonden

Toen ik voor het eerst het Boek van Mormon las, wist ik niet waar ik moest beginnen. Ik had moeite met het beginsel vergeving, vooral mezelf vergeven. Ik wist niet of ik wel vergeving verdiende. Een van de zendingenzusters zei dat ik mijn antwoord in de Schriften zou vinden. En als ik niet wist waar ik moest beginnen, zou ik door gebed de teksten kunnen vinden die ik nodig had. Ik besloot het boek willekeurig open te slaan en begon te lezen – het boek Enos, de verzen 4–6. Toen ik die verzen had gelezen, wist ik dat het Boek van Mormon waar was.

Jennifer Andreski, Californië (VS)

Mosiah 27 – de mogelijkheid om te veranderen

Toen ik voor het eerst het Boek van Mormon las, was ik erg onder de indruk van het gedeelte in Mosiah waar Alma's zoon de kerk verloochent en probeert te vernietigen. Maar hij ondergaat een grote verandering. Hij voelt de Heilige Geest en verandert in een gelovige. Dat vond ik geweldig omdat iedereen de kans moet krijgen zich te bekeren.

Maria Gracia Henrique Gonzalez, Maule (Chili)

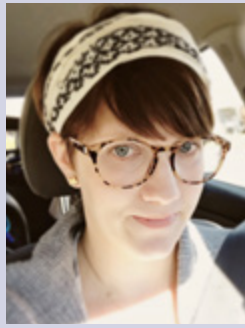

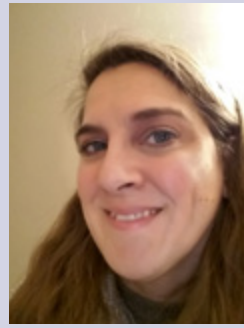
Ezekiel Akeh

Josef Gutierrez

Jennifer Andreski

Marie-Chantal Hogue

Venu Bhaskar Nakka

Mosiah 27:28–29 – geluk en verlossing

Als nieuw lid was ik onder de indruk van Mosiah 27:28–29. Ik was, en ben nog steeds, heel dankbaar dat de Heer mij barmhartigheid toonde en me van al mijn zonden verlost. Voordat ik me liet dopen, dacht ik dat ik gelukkig was. Maar niets is te vergelijken met het geluk dat ik voelde toen ik het herstelde evangelie had aanvaard. Ik heb nog nooit zoveel zelfvertrouwen gehad en zo positief naar de toekomst gekeken.

Nadat ik gehoor had gegeven aan de woorden van Alma: ‘Kom en laat u dopen tot bekering, opdat ook u zult nemen van de vrucht van de boom des levens’ (Alma 5:62), kreeg ik hetzelfde verlossende gevoel van troost en gemoedsrust als Alma de jonge toen hij schreef: ‘Ik bevond mij in de donkerste afgrond; maar nu aanschouw ik het wonderbare licht van God. Mijn ziel werd door eeuwige kwelling gepijnigd, maar ik ben weggerukt en mijn ziel wordt niet langer gepijnigd’ (Mosiah 27:29). Daardoor ging ik begrijpen dat mijn nieuwe leven en geluk gebaseerd waren op mijn aanvaarding van Jezus Christus als mijn Heiland en Verlosser. Nu ben ik erg dankbaar dat mijn Heiland de prijs van de gerechtigheid heeft voldaan, zodat ik telkens diezelfde verlossende liefde kan voelen als ik me bekeer.

Marie-Chantal Hogue, Ontario (Canada)

Dat blauwe boekje

Ik ben grootgebracht in India, waar ik de zendingen tegenkwam en voor het eerst een kerkdienst bijwoonde. Dat was toevallig met Pasen. Door mijn werk was ik te laat in de kerk en woonde ik een zondagsschoolklas voor jongeren bij, waar een van de zendingen de les gaf. Hij

citeerde enkele Schriftteksten uit een blauw boek dat ik nog nooit gezien had, maar dat net als de Bijbel klonk. Tijdens zijn les kreeg ik sterk het gevoel dat ik ook een exemplaar van dit boek moest bemachtigen.

Aan het eind van de les ging ik naar hem toe en zei: ‘Ik moet dat boek hebben.’ Omdat het boek zijn eigen exemplaar was, kon hij me het niet geven, maar ik mocht het bekijken en betasten. Ik kon goudkleurige letters op de kaft zien: ‘Het Boek van Mormon’. Ik kreeg weer de ingeving dat ik het boek zelf moest hebben. De zending schreef mijn adres op en beloofde me een exemplaar te brengen. De zendingen kwamen inderdaad kort daarna naar mijn huis en gaven me mijn eigen exemplaar van het Boek van Mormon. Toen begonnen ze me de zendingenlessen te geven.

Dat jaar bracht Pasen een ongelooflijke zegen voor mij mee: het Boek van Mormon. Dat blauwe boekje heeft mij heel erg opgebeurd en ik ben erg dankbaar dat ik het voorrecht had om ervan te leren. ■

Venu Bhaskar Nakka, Californië (VS)

KRACHTIGE WAARHEDEN IN HET BOEK VAN MORMON

‘Als een kind van God meer over Hem en zijn geliefde Zoon wil weten, gaat er een bepaalde kracht stromen. Nergens worden die waarheden duidelijker en krachtiger onderwezen dan in het Boek van Mormon. [...]’

‘Lieve broeders en zusters, ik getuig dat het Boek van Mormon werkelijk het woord van God is. Het bevat de antwoorden op de gewichtigste levensvragen.’

Russell M. Nelson, ‘Hoe zou ons leven er zonder het Boek van Mormon uitzien?’ *Liahona*, november 2017, 61, 62.

DE GOEDE MENSEN IN ST. GEORGE

Toen ik ongeveer 12 jaar was, bekeek ik een kerkfilm waarin president Lorenzo Snow (1814–1901) voor de heiligen der laatste dagen in St. George (Utah, VS) bad die met een enorme droogte kampten.

‘Heer,’ bad president Snow, ‘zegen de goede mensen in St. George.’

De woorden ‘de goede mensen in St. George’ lieten een blijvende indruk op me achter. Ik woonde in Chili en probeerde me voor te stellen wat voor fantastische heiligen ‘de goede mensen in St. George’ waren. Ik wilde ze ontmoeten.

In 2005, meer dan dertig jaar later, trok ons gezin naar Provo (Utah) om onze tweede zoon bij zijn broer aan de Brigham Young University af te zetten. Toen we ’s avonds aankwamen, zei ik: ‘Ik wil de goede mensen in St. George gaan bezoeken.’

‘Maar, Papá,’ protesteerde mijn oudste zoon, ‘St. George is ver weg.’

‘Luister,’ antwoordde ik, ‘Papá heeft de vliegtickets betaald. Papá betaalt het eten. Papá betaalt de benzine. Papá wil maar één ding: de goede mensen in St. George bezoeken!’

‘Oké,’ zei mijn zoon toen hij beseftte dat ik het meende.

De volgende dag reden we ruim 400 kilometer. Toen we in St. George waren aangekomen, bezochten we het bezoekerscentrum bij de tempel en kregen we een rondleiding door het winterverblijf van president Brigham Young (1801–1877). We bezochten ook de Tabernakel, waar ik mijn gezin even mocht toespreken vanaf hetzelfde spreekgestoelte waar president Snow ‘de goede mensen in St. George’ had toegesproken. We kuisden door de straten en bekeken en ontmoetten verschillende mensen. Ze leken normale, trouwe heiligen der laatste dagen.

Ik was blij dat we de reis gemaakt hadden. Maar toen we naar Chili

terugkeerden, beseftte ik dat ik ‘de goede mensen in St. George’ al eerder gezien had.

Vanwege mijn werk en kerkroepingen heb ik in Chili veel gereisd. In Calama zag ik jongvolwassenen ernaar streven de geboden te onderhouden. In La Serena zag ik toegewijde ouders samen met hun kinderen ruim op tijd voor de kerkdiensten aankomen. In Antofagasta zag ik heiligen der laatste dagen die elke dag voor het goede opkwamen. In Vallenar, Copiapó, Caldera, Tocopilla en andere plaatsen zag ik leden in gebed neerknielen en vervolgens voorwaarts gaan, ook al hadden ze het niet makkelijk.

Als ik trouwe heiligen der laatste dagen zie die gehoorzaam zijn en volharden – waar ze ook wonen en welke beproevingen ze ook hebben – denk ik: dit zijn de goede mensen in St. George. ■

Claudio Gonzalez, Antofagasta (Chili)

Als ik trouwe heiligen der laatste dagen zie – waar ze ook wonen – denk ik: dit zijn de goede mensen in St. George.

'EIGENLIJK BEN IK ER EEN'

Ik was net op de bus gestapt toen een man mij aansprak en zei: 'U hebt een mooie ziel.'

Ik was natuurlijk erg verbaasd. Ik had nog nooit een compliment over mijn ziel gekregen. Omdat ik niet wist hoe te reageren, zei ik maar: 'Dank u.'

De man zei dat hij het kon zien omdat hij bij een religieuze groepering zat. Ik luisterde aandachtig terwijl hij mij raad gaf om mijn ziel mooi te houden.

Toen de bus stopte en we allebei opstonden om uit te stappen, gaf hij me nog een laatste advies: 'Pas op dat u niet naar die mormonen luistert.'

Het leek wel of de tijd even stilstond. Die man had iets bijzonders in mij gezien, maar hij wist niet dat dit *dankzij* mijn godsdienst was.

Wat moest ik doen? Om eerlijk te zijn, was ik eerst van plan om te zwijgen en te doen alsof ik hem niet had gehoord. Ik was bang dat hij negatief of zelfs grof zou reageren als ik vertelde dat ik lid van de kerk was.

Toen kwam er echter een Schrifttekst in mij op: 'Want ik schaam mij niet voor het evangelie van Christus, want het is een kracht van God tot zaligheid voor ieder die gelooft' (Romeinen 1:16). Ik besepte dat ik mij niet voor het evangelie schaamde, en ik wist dat mijn ziel niet voor anderen kon schijnen als ik niet als getuige stond. Vastberaden keek ik de man aan en zei: 'Eigenlijk ben ik er een.'

Ik wist dat mijn ziel niet voor anderen kon schijnen als ik niet als getuige stond.

De man staaarde mij aan en ik beantwoordde zijn blik. Tot mijn verbazing begon hij te lachen en zei hij dat hij zich niet bij de kerk kon aansluiten omdat hij te graag koffie dronk. Ik lachte terug, en toen scheidden onze wegen zich.

Ik ben nog steeds blij met mijn keuze. Ik weet dat het soms moeilijk

is om pal te staan als lid van de kerk. Het is soms zelfs beangstigend! Maar als we onverschrokken aan Gods kant staan, kan onze stralende ziel de wereld verlichten. ■
Abby Thorne, Utah (VS)

Gedurende drie jaar jogde ik geregeld rondjes op de parkeerplaats.

JOGGEND NAAR DE KERK

Op een dag was ik op zoek naar een plek om te gaan joggen, en ik besloot de parkeerplaats van een kerk in mijn buurt te proberen. Ik koos die plek omdat er verlichting was en asphalt lag. Ik merkte dat ik aan mijn gewenste 5 km kon komen door tien à vijftien rondjes rond het gebouw te lopen.

Gedurende drie jaar jogde ik geregeld rondjes op de parkeerplaats. Af en toe kwam ik op de parkeerplaats mensen tegen, als ik tijdens de zondagse diensten of andere activiteiten trainde.

Ik voelde vaak de drang om met iemand over de kerk te praten, maar ik wist niet hoe. Op een avond besloot ik onderweg naar huis even langs te rijden om te zien of er iemand aanwezig was. Toen ik het gebouw binnenstapte, zag ik zendingen die net een gesprek met hun

zendingspresident hadden gehad. Ik stelde mezelf voor en we gingen in de hal zitten. Daar gaven ze mij mijn eerste evangelieles.

De volgende weken bleef ik de zendingenlessen volgen. Toen ik aan de avondmaalsdienst deelnam, behandelden de leden van de wijk mij met liefde, aanvaarding, vriendschap en bemoediging. Toen ik nadacht over de dingen die ik leerde, besepte ik dat mijn nieuwsgierigheid naar de kerk was uitgegroeid tot de vraag of ik mij moest laten dopen. Ik had het gevoel dat de Geest mij aanspoorde om te doen wat mijn hemelse Vader van mij verlangde, maar ik bleef het een moeilijke beslissing vinden. Uiteindelijk ben ik in november 2001 gedoopt. Ik was toen 36 jaar.

Mijn beslissing om rondjes te gaan lopen op de parkeerplaats van de kerk leek eerst heel gewoon. Ze

heeft echter geleid tot mijn grootste zegeningen: mijn lidmaatschap van de kerk; de kennismaking met mijn fantastische vrouw, Jennefer; en onze verzegeling voor tijd en eeuwigheid in de San Diegotempel (Californië, VS).

Kortom, als u iemand op de parkeerplaats van uw kerkgebouw ziet joggen, maak dan een praatje! Je weet maar nooit, misschien wordt hij of zij wel het nieuwste lid van uw wijk! ■

Daniel R. Thompson, Californië (VS)

RAAD DIE IK NIET WILDE HOREN

Toen mijn man en ik besloten om een eigen bedrijf te beginnen, waren de eerste drie jaren erg moeilijk. We maakten geen winst en raakten steeds dieper in de schulden. We werkten hard, maar door ondenkbare problemen was het de moeilijkste periode van ons leven.

Dat werd nog erger toen mijn schoonmoeder een dag na Kerstmis overleed en ik op oudejaarsavond ernstig ziek werd. We waren blut en hadden geen auto meer. Maar het allergergste was dat we ook geen ziektekostenverzekering meer hadden.

Uiteindelijk werd vastgesteld dat ik een agressieve soort kanker had, die zich al vijf jaar lang had ontwikkeld. Ik moest onmiddellijk geopereerd worden. Ik had niet veel tijd meer, en we hadden geen geld voor de dure medische zorg die ik nodig had.

Mijn man en ik spraken met onze bisschop en vroegen om hulp. We legden uit dat het letterlijk een zaak van leven of dood was. De bisschop was bezorgd, maar hij zei dat hij het gevoel had dat hij nog even met hulp moest wachten om te zien of er een andere manier zou zijn. Hij verzekerde ons dat als wij voldoende geloof zouden hebben, de Heer een manier zou aanreiken om de nodige hulp te ontvangen.

Aanvankelijk was ik boos en verbitterd door de reactie van de bisschop. Ik had het gevoel dat de Heer en hij me in de steek lieten. Maar ik had een getuigenis van het evangelie, en ik geloofde dat de bisschop door God geroepen was. Ondanks mijn hartzeer bad ik dat onze hemelse Vader me zou

helpen om mijn bisschop te blijven liefhebben, respecteren en steunen. Toen ik daarom bad, werd ik getroost en voelde ik dat de Heer me op de een of andere manier zou helpen.

Mijn man en ik bleven ons geloof oefenen. Ondanks ons geldgebrek bleef ik medische hulp ontvangen en maakte ik de afspraak voor mijn operatie. De dag vóór mijn operatie verkochten we ons bedrijf voor een goede prijs. Toen konden we al mijn medische kosten betalen.

Op dat moment begreep ik waarom mijn bisschop had geaarzeld. Hij had gehoor gegeven aan inspiratie zodat ik een waardevolle geestelijke ervaring kon hebben. Door die ervaring heb ik geleerd om op de Heiland te vertrouwen, ook als ons pad frustrerend en beangstigend lijkt. Ik ben dankbaar voor de raad van mijn bisschop die ik niet wilde horen. Nu weet ik dat God een God van wonderen is, en dat Hij ons nooit in de steek laat. ■
Anoniem, Porto Alegre (Brazilië)

Ik had niet veel tijd meer, en we hadden geen geld voor de dure medische zorg die ik nodig had.

Drie hedendaagse pioniersreizen

Sarah Keenan

Toen ik in Melbourne (Australië) op zending was, werkte ik in een wijk die uit internationale studenten bestond. Toen we het in de zondagsschool over de pioniers hadden, vroeg ik me af hoeveel belangstelling ze daarvoor hadden: het waren allemaal recente bekeerlingen en geen van hen had een voorouder die de Noord-Amerikaanse vlakten was overgestoken.

Tot mijn verbazing luisterden veel van de internationale studenten gefascineerd naar de verhalen. Sommigen van hen zeiden dat ze zich sterk met de eerste heiligen verbonden voelden. Net als de pioniers waren deze internationale studenten pas bekeerd en hadden ze offers gebracht om de kerk in hun eigen omgeving te vestigen. In het thuisland van sommige van deze leden was de kerk niet of nauwelijks vertegenwoordigd. Ze waren met recht hedendaagse

pioniers die voor toekomstige generaties een nieuw godsdienstig erfgoed aan het bouwen waren.

Dit zijn de ervaringen van drie bekeerlingen die zich nu een hedendaagse pionier mogen noemen.

OP NIEUWE MANIEREN MIJN FAMILIE EREN

Nami Chan, Taoyuan (Taiwan)

Veel leden van mijn naaste en verdere familie in Taiwan zijn boedhist. Ik weet nog hoe ik als kind meehielp om voor het Chinese Nieuwjaar en andere feestdagen offers voor voorouders en verschillende goden klaar te maken. Met deze familietraditie hielden we de herinnering aan onze voorouders in ere, in de overtuiging dat dit ons vrede en voorspoed zou brengen.

Drie jongvolwassenen vertellen hoe ze bij de kerk zijn gekomen en nu bouwen aan een erfgoed van geloof voor zichzelf en hun familie.

Toen enkele familieleden zich bij een niet-confessionele christelijke kerk aansloten, had dat aanvankelijk geen gevolgen binnen mijn familie. Maar tijdens het Qingmingfestival, waarbij je voorouders vereert en wierook bij hun graf brandt, wilden mijn christelijke familieleden niet meedoen. Ze zeiden dat ze zich aan de tien geboden wilden houden, met name 'U zult geen andere goden voor

Mijn aangezicht hebben' (Exodus 20:3). Geloof was binnen mijn familie nooit een gespreksonderwerp geweest, maar vanaf die dag was het christendom voor mijn familie synoniem met het afzweren van tradities. Ze waren er erg negatief over.

Tijdens mijn studie zag ik mor-moonse zendingen op straat. Normaal gesproken zou ik niet in hun boodschap geïnteresseerd zijn geweest, maar door verschillende ervaringen stond ik toen voor hun boodschap open. Tijdens onze gesprekken beloofde ik dat ik zou bidden en het Boek van Mormon zou lezen. Ik kreeg een getuigenis van wat mij geleerd werd. Maar omdat mijn ouders zo tegen het christendom waren, zei ik niets over mijn wens om me te laten dopen. Pas vele maanden na mijn eerste ontmoeting met de zendingen vertelde ik mijn ouders dat ik me wilde laten

dopen en dat ik op zending wilde. Ze waren het er niet mee eens, maar ik wist dat het goed was.

Onder mijn voorouders zijn er geen pioniers, maar ik heb wel het gevoel dat ik iets van hun offer begrijp. Het is moeilijk om ondanks de protesten van je familie met bepaalde tradities te stoppen. Het is nu vijf jaar geleden dat ik me heb laten dopen. In de tussentijd heb ik een zending vervuld. Maar ook nu nog staat mijn familie niet helemaal achter mijn keus, ook al accepteren ze die wel. Als lid van de kerk eer ik mijn familie nu op nieuwe manieren, bijvoorbeeld door familiegeschiedenis te doen en dingen over mijn voorouders te weten te komen. Dankzij mijn getuigenis van Jezus Christus en zijn verzoening hoeft geen enkel conflict met mijn familie blijvend te zijn.

VREUGDE VINDEN IN HET EVANGELIE

Harry Guan, Utah (VS)

Ik ben in China opgegroeid. Hoewel ik niet kerkelijk was, beschouwde ik mezelf wel als christen. Ik was in God en Jezus Christus geïnteresseerd en vond de christelijke leer heel troostrijk.

Toen ik voor mijn studie naar de Verenigde Staten verhuisde, woonde ik de bijeenkomsten van een

niet-confessionele christelijke kerk bij. Een paar maanden later hoorde ik van een paar vrienden die overwogen naar de Brigham Young University te gaan, iets over De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Bij een paar studenten in de christelijke kerk informeerde ik naar de heiligen der laatste dagen. Tot mijn verbazing waarschuwden ze me in alle toonaarden om bij de 'mormonen' uit de buurt te blijven. Eerst luisterde ik naar hun advies, maar een week later vond ik op sociale media een toespraak van ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen. In die toespraak zei hij dat leden van de kerk respect voor andere godsdiensten moesten hebben (zie 'Faith, Family, and Religious Freedom', [lds.org/prophets-and-apostles](https://www.lds.org/prophets-and-apostles)). Ik weet nu dat het de Geest was die ik voelde toen ik naar ouderling Holland luisterde. Ik besloot me in de kerk te verdiepen.

Op een gegeven moment ging ik naar de kerk en werd ik door de zendingen onderwezen. Wat ze me leerden, raakte me, vooral het heilsplan. Mijn ouders waren niet

blij toen ik besloot me te laten dopen, maar vonden me oud genoeg om zelf te kiezen. Toen mijn grootouders me een paar maanden later in Amerika bezochten, vertelde ik ze over het evangelie. Ze besloten zich allebei te laten dopen.

Het evangelie heeft me zoveel vreugde gegeven en me in contact gebracht met de vrouw met wie ik binnenkort ga trouwen. Het is elk offer dat ik heb gebracht of zal brengen, waard.

DE WEG VOOR TOEKOMSTIGE GESLACHTEN BEREIDEN

Brooke Kinikini, Hawaï (VS)

Ik liet me op mijn vijftiende dopen, maar als jong kind ging ik al naar de kerk en had ik geloof en een getuigenis. Hoewel ik het enige lid in mijn gezin was, had ik goede vrienden die om me gaven en een voorbeeld voor me waren.

In tegenstelling tot de pioniers heb ik nooit een handkar over bevroren vlakten hoeven trekken. Toen ik lid van de kerk

wilde worden, werd ik niet echt tegen-gewerkt. Ik raakte wel wat vrienden kwijt en moest alleen naar de kerk en naar het seminarie. Maar als ik kijk naar de gevolgen, toen en nu, voor mij en het gezin waar ik uit kom, weet ik dat het een van mijn beste beslissingen ooit is geweest. Mijn besluit om me te laten dopen, in de tempel te laten verzegelen en mijn verbonden trouw te zijn, heeft voor mijn drie prachtige kinderen en oneindig veel generaties na hen een kettingreactie van positieve gevolgen op gang gebracht.

Pionier zijn betekent dat je de weg voor anderen bereidt. Voor mij is een van de grote zegeningen die ik als trouw lid van de kerk ontvang, dat ik anderen kan helpen tot Christus te komen. Een schijnbaar onopvallend voorval – zoals de doop van een 15-jarig meisje op Maui (Hawaiï), of het nederige gebed van een 14-jarige jongen in een bos – kan grote gevolgen hebben voor gezinnen in het verleden, het heden en de toekomst.

De hedendaagse titel pionier is niet alleen voor bekeerlingen. Door voor toekomstige generaties te bouwen aan een blijvend erfgoed van getrouwheid, worden we allemaal pionier. ■

De auteur woont in Utah (VS).

AANSPRAAK MAKEN OP ONS PIONIERSERFGOED

‘Ik heb diep ontzag voor het geloof en de moed van die eerste pioniers van de kerk. Mijn eigen voorouders woonden in die tijd aan de overkant van de oceaan. [...] Niemand van hen is de vlakten overgestoken. Maar als lid van de kerk maak ik dankbaar en trots zowel aanspraak op hun pionierserfgoed als op mijn eigen erfgoed.

‘Met dezelfde vreugde maak ik aanspraak op het erfgoed van de hedendaagse pioniers in elke natie, wier verhalen van volharding, geloof en offers nieuwe, melodieuze verzen toevoegen aan het imposante refrein van de hedendaagse lofzang op het koninkrijk Gods.’

Ouderling Dieter F. Uchtdorf, tweede raadgever, ‘Dierbaar geloof van onze vaders’, Liahona, mei 2008, 70.

Geen voeling meer met geestelijke zaken? Doe het eens wat rustiger aan

Charlotte Larcabal
Kerktijdschriften

Als jij lange wachtrijen een even grote nachtmerrie vindt als spinnen en slangen, ben je niet de enige.

Of we nu in een wachtrij, in de file of bij een bushalte staan, wachten is altijd verschrikkelijk.

Gelukkig gaan wachttijden steeds meer letterlijk op een nachtmerrie lijken: iets wat we vrezen maar wat niet echt bestaat. We leven in een wereld zonder wachttijden. Dankzij technologie gaat alles zo snel dat we ons minder lang kunnen concentreren dan een goudvis (ja, echt).¹ Als we dan toch moeten wachten, proberen we de tijd te doden, meestal met de hulp van een mobiel apparaat.

Niet zomaar een rake Schrifttekst

Kort geleden was ik geestelijk de weg kwijtgeraakt. Ik kon het niet begrijpen. Ik ging naar de kerk, dreunde gebeden op en keek af en toe naar mijn Schriften. Ik kreeg soms geestelijke ingevingen, maar over het algemeen had ik geen voeling meer met geestelijke zaken.

Toen ik mijn hart daarover bij mijn hemelse Vader uitstortte, kwamen

de volgende woorden in mij op: 'Geef het op en weet dat Ik God ben' (Psalmen 46:11).

Het leek alsof de woorden *geef het op* gemarkeerd, onderstreept en vetgedrukt waren.

Ik deed dan wel de juiste dingen, maar ik deed ze veel te snel en te oppervlakkig. Ik was te nonchalant geworden in het naleven van het evangelie.

Godsdienstige handelingen die ik gehaast en achteloos uitvoerde, zouden mijn geestelijke diepgang nooit vergroten. Het was niet zomaar een rake Schrifttekst. Als ik God wilde leren kennen en de goddelijke, diepgaande kennis wilde opdoen waar ik zo naar verlangde, moest ik het rustiger aan doen en er de tijd voor nemen.

Gehoor geven aan die ingeving was niet makkelijk. Maar het betekende een wereld van verschil.

Rustig aan...

Nephi zegt dat wie *'ijverig zoekt'*, zal vinden; en de verborgenheden van God zullen hun door de macht van de Heilige Geest worden *ontvouwd'* (1 Nephi 10:19; cursivering toegevoegd).

Laten we dit eens nader bekijken: Als je de verborgenheden van God

**Niemand houdt
ervan om te
wachten. Maar
misschien is dat
soms wel nodig.**

wilt leren kennen, moet je *ijverig zoeken*. Dat vereist een voortdurende en bewuste inspanning, één keer googelen is niet genoeg. Verder worden de verborgenheden je niet in de schoot geworpen, ze *ontvouwen* zich geleidelijk. Dat kost tijd. En die tijd is precies waar het om gaat! Als we de *tijd* nemen om te overpeinen en te zoeken, hebben we de *tijd* om meer voeling te krijgen met de Geest, en door Zijn macht komen de antwoorden.

President David O. McKay (1873–1970) heeft gezegd: Meditatie, de

‘diepe, voortdurende overpeinzing van een bepaald godsdienstig thema’, is ‘een van de [...] heiligste deuren waardoor we in de tegenwoordigheid van de Heer komen’.² Als we het rustiger aan doen, zetten we de deur open voor openbaring. Dan kunnen we de wijdverbreide idealen van de wereld overstijgen en met het goddelijke in aanraking komen. Wij hebben die

deur *nodig*. We moeten het rustiger aan doen.

Het vergt inspanning

Voor mij hield rustiger aan doen in dat ik knielde en hardop bad. Door mijn eerbiedige houding en de klank van mijn woorden kon ik me beter concentreren. Het rustiger aan doen, betekende mijn papieren Schriften

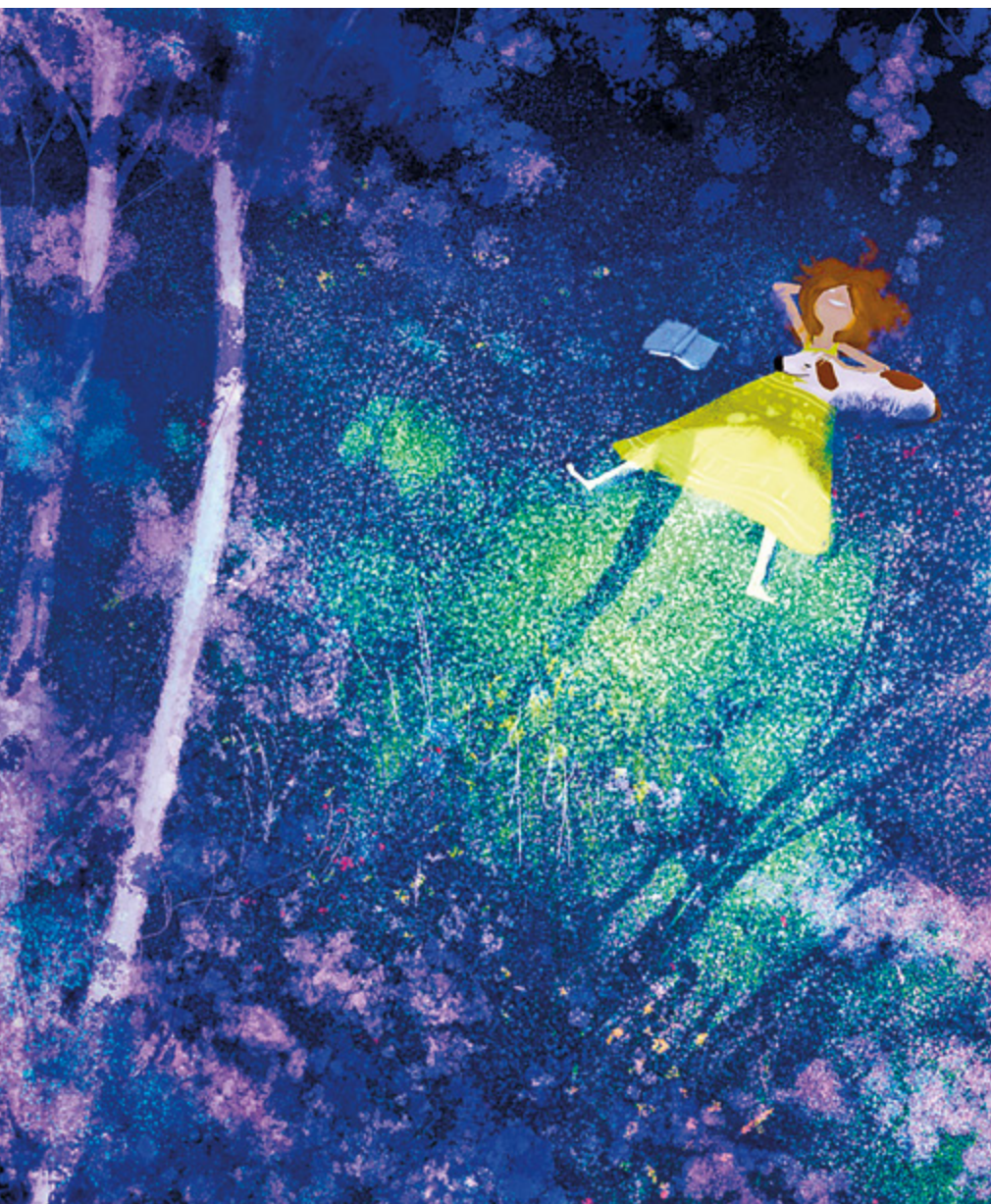
bestuderen en noties nemen met pen en papier. Er is meer inspanning en meer tijd voor nodig, wat een prima manier is om ‘uw vermogens [op te wekken] en wakker [te] schudden’. Zo kunnen de Geest en uw verlangen naar waarheid ‘in u werken’ en kan het zaadje van uw getuigenis ‘wortel [...] schieten, [...] groeien en vruchten [...] voortbrengen’ (Alma 32:27, 37).

We zijn slechts enkele muisklikken van veel informatie verwijderd, maar geestelijk begrip en bekering vereisen *tijd* en ijverige *inspanning*. *Hoe* je het precies rustiger aan doet en je best doet voor het evangelie is niet belangrijk, maar je moet het wel doen! Als we informatie in onze schoot krijgen geworpen, hebben we zelf haast geen aandeel meer in ons leerproces. We hebben haast geen kans meer om voeling met de Geest te krijgen.

Natuurlijk mogen we nieuwe technologieën en ontwikkelingen omarmen. Ze maken ons dagelijks leven immers makkelijker en stellen ons in staat om onze tijd efficiënter te gebruiken. We kunnen ons echter niet veroorloven te vervallen in de nonchalante en oppervlakkige manier van denken die er vaak mee gepaard gaat. In plaats van te vrezen dat we ergens moeten wachten, kunnen we die situatie aangrijpen als een kans om het rustiger aan te doen, te mediteren en onze band met de Geest te verdiepen. ■

NOTEN

1. Zie Leon Watson, ‘Humans Have Shorter Attention Span Than Goldfish, Thanks to Smartphones’, *The Telegraph*, 15 mei 2015, telegraph.co.uk.
2. *Leringen van kerkpresidenten: David O. McKay* (2011), 35.

Antwoord op moeilijke vragen vinden:

3 NUTTIGE BEGINSELEN

Hier lees je hoe je op een geloofsversterkende manier naar antwoorden op zoek gaat.

Heb je wel eens een vraag over het evangelie of de kerk gehad? Ben je wel eens bezorgd geweest dat dit betekende dat je niet genoeg geloof had, of dat je getuigenis niet sterk genoeg was?

Het is normaal om vragen te hebben, en het is een noodzakelijk onderdeel van onze reis door het

sterfelijk leven. Vragen kunnen je meer inzicht en geloof geven. Maar waar ze toe leiden, hangt van je houding, motivatie en aanpak bij het zoeken naar antwoorden af.

In het seminarie leer je deze drie beginselen van kerkleerbeheersing om je naar eeuwige waarheden te leiden.

1. In geloof handelen

Als je een vraag hebt, kun je in geloof handelen door op God te vertrouwen en je voor een antwoord eerst tot Hem te wenden. God geeft antwoorden 'regel op regel, [...] voorschrift op voorschrift' (2 Nephi 28:30). Het is belangrijk om je bij twijfel te verlaten op het getuigenis dat je al hebt.

'Plaats alstublieft eerst vraagtekens bij uw twijfels, voordat u vraagtekens plaatst bij uw geloof.'¹ – ouderling Dieter F. Uchtdorf

'Hou vast aan wat je al weet [en blijf standvastig] totdat je meer weet.'² – ouderling Jeffrey R. Holland

2. Ideeën en vragen vanuit een evangelieperspectief onderzoeken

Als je vragen in de context van het heilsplan en de leringen van de Heiland bekijkt, kun je ze net zo gaan bekijken als God ze bekijkt. Dan kun je je vragen aan Gods waarheidsnorm afmeten in plaats van die van de wereld.

'Als je in eeuwige waarheid verankerd bent [...] krijg je de gemoedsrust die komt van geloof in Jezus Christus en de wetenschap dat we op weg naar het eeuwig leven zijn.'³ – president Dallin H. Oaks

'Als u iets tegenkomt wat *uw* vreugde en licht van het evangelie blokkeert, plaats dat dan in een evangelieperspectief. Kijk door een evangelielens en laat onbelangrijke en onbeduidende zaken uw eeuwige kijk op het grote plan van geluk niet belemmeren.'⁴ – ouderling Gary E. Stevenson

3. Op zoek naar meer inzicht met behulp van door God aangewezen bronnen

God heeft je meerdere waarheidsbronnen gegeven. Onder meer de Heilige Geest, de Schriften, je familie, kerkleiders, en zelfs bronnen buiten de kerk die je geloof in Jezus Christus sterken. Als je op zoek gaat naar antwoord, maak dan

onderscheid tussen onbetrouwbare bronnen, en betrouwbare bronnen die je geloof zullen sterken en de Heilige Geest uit zullen nodigen.

'Als u moeite doet om uw begrip van de waarheid te vergroten en uit te breiden [...] krijgt u talrijke

voordelen. Breid uw kennis met behulp van de Schriften en de uitspraken van de profeten uit.⁵ – ouderling Richard G. Scott (1928–2015)
‘Dus zoeken we voortdurend naar waarheid uit

alle goede boeken en andere heilzame bronnen. “Als er iets deugdzaam, liefelijk, of eerzaam of prijzenswaardig is, dan streven wij dat na” [Geloofsartikelen 1:13].⁶ – ouderling Dieter F. Uchtdorf

Probeer het zelf!

Uit de volgende voorbeelden blijkt hoe het werkt. Houd in gedachten dat dit geen volledige antwoorden zijn, het zijn gewoon voorbeelden van manieren waarop een jongeman of een jongevrouw zelf antwoord op deze vragen zou kunnen vinden. Je

zult zelf meer willen studeren op, en bidden over, de onderwerpen waar je vragen over hebt, en al doende je getuigenis versterken.

Waarom staat onze liefhebbende hemelse Vader toe dat er nare dingen gebeuren?

In geloof handelen: ik heb Gods liefde voor mij gevoeld, en ik weet dat Hij bestaat, ook al begrijp ik niet waarom God toestaat dat er nare dingen gebeuren.

Onderzoek ideeën en vragen vanuit een evangelieperspectief: keuzevrijheid is een belangrijk onderdeel van het heilsplan. God heeft ons naar de aarde gestuurd om beproevingen te ondergaan, beslissingen te nemen en een stofelijk lichaam te krijgen. Maar mensen toestaan om beslissingen te nemen, betekent soms dat zij het verkeerde kiezen en anderen schaden. En beproevingen die geen gevolg van verkeerde keuzes zijn – zoals natuurrampen, invaliditeit en de dood – kunnen ons een kans bieden om ons getuigenis te sterken en meer vertrouwen in God te krijgen.

Streven naar dieper inzicht met behulp van door God aangewezen bronnen:

waarom maken we volgens de Schriften en hedendaagse profeten moeilijke dingen mee? ‘Uw tegenspoed en uw ellende zullen slechts van korte duur zijn; en dan, indien gij het goed doorstaat, zal God u ten hemel verhogen’ (LV 121:7–8). Ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft gezegd: ‘Daarbij getuig ik dat God ons nooit alleen of zonder hulp laat in de moeilijkheden die we ondergaan.’⁷ Ik weet niet wat de reden voor al mijn beproevingen is, maar ik geloof dat Jezus Christus voor mij en alle andere mensen verzoening heeft gebracht. Ik kan me in mijn beproevingen voor gemoedrust, kracht en steun tot Hem en mijn hemelse Vader wenden (zie Alma 7:11–12).

Hoe weet ik dat de Heilige Geest wat tegen me zegt?

In geloof handelen: hoewel het soms moeilijk is om te merken wanneer ik inspiratie krijg, weet ik door het getuigenis van anderen en de Schriften dat de Geest me begrip zal geven als ik blijf proberen naar zijn raad te luisteren.

Onderzoek ideeën en vragen vanuit een evangelieperspectief: God geeft ons de gave van de Heilige Geest om ons te inspireren het goede te doen. Als ik een ingeving krijg om iets goeds te doen, dan weet ik dat het van de Geest komt, zelfs als het lijkt alsof het mijn eigen gedachte is.

Streven naar dieper inzicht met behulp van door God aangewezen bronnen: in de Schriften staat: 'Wees nederig; en de Heer, uw God, zal u aan de hand leiden en u antwoord geven op uw gebeden' (LV 112:10). Ouderling David A. Bednar van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft gezegd: 'Oprecht verlangen en getrouwheid nodigen de geest van openbaring in ons leven uit.'⁸ Als ik nederig ben en mijn best doe om de Geest waardig te zijn, zal de Heer mij de weg naar antwoorden wijzen. Hij zal me leren hoe de Geest tot mij spreekt.

Conclusie

Als je een vraag hebt, betekent het niet dat je te weinig geloof hebt; vaak is het een teken dat je getuigenis aan het groeien is. Als je in geloof handelt, ideeën en vragen vanuit een evangelieperspectief onderzoekt, en naar een dieper begrip streeft door bronnen te raadplegen die God aangewezen heeft, kun je nuttige antwoorden op je vragen vinden en groter geloof in Jezus Christus opdoen. ■

NOTEN

1. Dieter F. Uchtdorf, 'Kom, voeg u bij ons', algemene oktoberconferentie 2013.
2. Jeffrey R. Holland, 'Ik geloof, Heere', algemene aprilconferentie 2013.
3. Dallin H. Oaks, 'Zoals iemand in zijn hart bedacht heeft' (devotional voor jongvolwassenen, kerkelijke onderwijsinstellingen, 8 februari 2013), [lds.org/prophets-and-apostles](https://www.lds.org/prophets-and-apostles).
4. Gary E. Stevenson, 'Geestelijke verduistering', algemene oktoberconferentie 2017.
5. Richard G. Scott, 'Geestelijke kennis verwerven', algemene oktoberconferentie 1993.
6. Dieter F. Uchtdorf, 'Wat is waarheid?' (devotional voor jongvolwassenen, kerkelijke onderwijsinstellingen, 13 januari 2013); [broadcasts.lds.org](https://www.broadcasts.lds.org).
7. Jeffrey R. Holland, 'De bediening van engelen', algemene oktoberconferentie 2008.
8. David A. Bednar, 'De geest van openbaring', algemene aprilconferentie 2011.

KIJK HOE HET WERKT

Bekijk de video 'Madison's Story', waarin een jongevrouw met deze procedure haar eigen vraag beantwoordt. Ga naar [lds.org/go/71853](https://www.lds.org/go/71853).

*Hoe kon ik zorgen voor
iemand die zo negatief was?*

DIENEN

WAS MOEILIK

Lyka T. Valdez

Mijn houding van ‘het kan me niet schelen’ was een zwakheid die ik maar met moeite overwon. Ik was niet enthousiast over wat ik deed, ik was koeltjes en had geen geduld met mensen.

Dat veranderde allemaal toen mij gevraagd werd in de schoolvakantie voor mijn 76-jarige grootvader te zorgen. We noemden hem ‘Dadi’. Hij had een hersenbloeding gehad waardoor hij voor de helft verlamd was. Toen mijn familie me vroeg om twee maanden voor hem te zorgen, kon ik me niet voorstellen hoe dat mogelijk was!

Ik moest vroeg opstaan om zijn ontbijt klaar te maken, zijn bad te vullen en hem zijn medicijnen te geven. Ik hielp hem om elke dag een eindje te wandelen. Omdat bewegen moeilijk voor hem was, bleef ik voortdurend in zijn buurt, zelfs als hij in bad en naar het toilet ging. Voor een 18-jarig meisje was dat het moeilijkst.

Daarnaast was hij moeilijk in de omgang. Hij is geen lid van de kerk en heeft andere normen dan ik. Hij was een bittere man; schreeuwde altijd, glimlachte nooit en zei voortdurend ‘ik ga dood’. Vanwege zijn houding was het moeilijk om een goede band met hem te krijgen.

In het begin vermeed ik mijn taken zoveel mogelijk, maar dat werkte niet. Dus besloot ik mijn houding te veranderen en mijn best te doen.

Toen ik dat een week had gedaan, begon ik het fijn te vinden om Dadi te dienen. Ik kreeg meer geduld en ik ging zijn lijden beter begrijpen. Doordat ik voor hem zorgde, zag ik ons samenzijn niet meer als een last, maar als een kans om een gezellige tijd met hem door te brengen.

Dadi veranderde ook. De oude mopperdoos werd een vriendelijke opa met een glimlach. Hij ging zelfs houden van mormoonse muziek voor jongeren.

Eens hoorde ik hem 's nachts, dus ging ik naar zijn kamer om te zien wat hij deed. Hij was voor het eerst aan het bidden. Die verandering inspireert me nog elke dag.

Ik ben nu weer aan de studie, maar ik ga nog twee keer per maand met mijn familie bij Dadi op bezoek. We eten samen en zingen voor hem. Zijn gezondheid is achteruitgegaan, dus nu kan ik hem alleen nog echt helpen door voor hem te bidden.

Ik ben dankbaar dat ik de kans kreeg om voor Dadi te zorgen, want daardoor heb ik ontdekt wat ik kan geven. Liefde is krachtig; zij verzachtte zowel mijn hart als dat van Dadi. Ik leerde wat opoffering en mededogen betekenen. Naastenliefde verlicht echt elk hart! ■

De auteur woont in Santiago (Filipijnen).

THUIS DIENEN

'Begin thuis en bij je familie met dienstbetoon. Die banden kunnen eeuwig zijn. Zelfs als je gezinssituatie niet volmaakt is, en vooral als dat het geval is, kun je manieren vinden om te dienen, steunen en sterken. Begin waar je bent, houd van ze zoals ze zijn en bereid je voor op het gezin dat je in de toekomst hoopt te hebben.'

Zie Bonnie L. Oscarson, voormalig algemeen jongevrouwenpresidente, 'In behoeften voorzien', algemene conferentie, oktober 2017.

1. GEBRUIK DE SCHRIFTEN EN DE LERINGS VAN HEDENDAAGSE PROFETEN (ZIE LV 52:9).

Die vormen het hart van je toespraak. Dat is tenslotte een van de belangrijkste redenen waarom we in de kerk zijn: om het evangelie van Jezus Christus te onderwijzen en leren. Je kunt je onderwerp bestuderen met behulp van de Gids bij de Schriften (op lds.org/scriptures/gs?lang=nld) en conferentietoespraken (zoek op onderwerp op gc.lds.org). Zorg dat je de teksten en citaten die je in je toespraak wilt gebruiken, goed begrijpt. Vraag zo nodig je ouders of leiders om hulp.

2. NODIG DE GEEST UIT.

Het is altijd een goed idee om van tevoren te bidden en je voor te bereiden om tijdens het spreken de Geest bij je te hebben. De Geest maakt je niet alleen minder zenuwachtig, maar Hij getuigt ook van waarheid (zie LV 42:14). Nodig de Geest in je avondmaalsdienst uit door te getuigen van wat jij weet dat waar is.

3. GEBRUIK EEN PERSOONLIJK VERHAAL.

Een van de beste manieren om verbondenheid met anderen te krijgen, is verhalen te vertellen. We horen graag over de ervaringen en het leven van anderen. Dus denk terug aan een leuke, unieke of moeilijke ervaring die je hebt gehad in verband met het evangeliebeginsel waarover je gaat spreken. Wat heb je van deze ervaring geleerd? Hoe heeft het je geholpen? Als je niet weet hoe je moet beginnen, zou dat een geweldig opening voor je toespraak zijn.

4. OEFENEN, OEFENEN EN NOG EENS

OEFENEN! Als je je toespraak op papier hebt, kun je oefenen door die eerst voor jezelf hardop uit te spreken, en dan met familie of vrienden erbij. Je merkt vanzelf of je binnen je tijd blijft en of sommige stukjes misschien duidelijker moeten. Als je bisschop het goed vindt, kun je zelfs je toespraak op het spreekgestoelte in de kerk oefenen!

7

TIPS voor EEN TOESPRAAK

Houd je binnenkort een toespraak in de avondmaalsdienst? Probeer deze tips dan.

Sarah Hanson

Ik weet niet hoe dat voor jou is, maar als mij gevraagd wordt om in de avondmaalsdienst een toespraak te houden, ben ik zenuwachtig: niet om de toespraak te schrijven, maar wel om *daar te staan*. Ik pieker altijd: 'Is het niet te saai? Stel dat ik iets vergeet? Stel dat ik iets raars zeg?'

Klinkt dat bekend? (Hopelijk ben ik niet de enige.) Zo ja, geen probleem! Probeer deze zeven tips voor betere en boeiende toespraken.

DE TOESPRAAK HOUDEN

5. OPEN NIET IN DE TRANT VAN: 'EIGENLIJK HEB IK HIER GEEN ZIN IN'. Zoiets kun je op veel verschillende manieren zeggen, maar de meeste luisteraars herkennen dat direct. Meestal is het iets als: 'Toen de bisschop me belde om te vragen of ik een toespraak wilde houden, probeerde ik een excuus te verzinnen.' De meeste leden snappen heel goed dat je tegen een toespraak op kunt zien, maar als je in wezen zegt: 'Ik wil hier niet zijn', kunnen mensen dat opvatten als: 'Luister maar niet naar mij'. Zo'n opening kun je maar beter helemaal vermijden. Wees enthousiast over je onderwerp!

6. SPREEK DUIDELIJK. Het komt geregeld voor dat iemand door de zenuwen te snel of te zacht spreekt. Wat snap ik dat! Maar het is belangrijk dat je tijdens je toespraak duidelijk spreekt zodat iedereen je begrijpt. Probeer bewust langzamer te praten, articuleer duidelijk, en stuur je stem de zaal in (ja, zelfs met een microfoon kun je nog te stil zijn). Mensen willen graag horen wat je te zeggen hebt!

7. BLIJF DE ZAAL INKIJKEN. Oogcontact is een heel belangrijk onderdeel van goede communicatie. Het laat zien dat je aandacht voor iemand hebt en geïnteresseerd bent in een gesprek. Nu hoeft je tijdens je toespraak echt niet met iedereen in de zaal oogcontact te maken. Alleen al door geregeld naar de achter- of voorkant van de zaal te kijken, word je als spreker meteen een stuk interessanter. Houd je ogen niet aan het papier gekleefd! Je luisteraars willen je glimlach zien, niet je kruin.

Zelfs met deze zeven tips kan een woord er nog steeds verkeerd uitkomen of merk je dat iemand op de derde rij zit te dutten. Betekent dat dan dat jij een slechte spreker bent? Natuurlijk niet!

Als we uit onze comfortzone zijn, is het heel gewoon dat we ons zenuwachtig voelen of foutjes maken. Maar zolang je je best doet en de Geest uitnodigt, maakt het niet uit als je stottert of iets vergeet. Je doet Gods werk en leert zijn kinderen iets over het evangelie!

Als je ze onderwijst en dan getuigt van wat je gelooft, zal het eindresultaat prima zijn. ■

De auteur woont in Utah (VS).

Wat doen we in de tempel?

De tempel is een heilige plek waar we dicht bij onze hemelse Vader en Jezus Christus kunnen komen. In de tempel leren we belangrijke waarheden, nemen we deel aan priesterschapsverordeningen (gewijde ceremonies), en sluiten we verbonden (heilige beloften) met God waardoor we bij Hem terug kunnen keren.

We kunnen tempelverordeningen voor onszelf en onze voorouders ontvangen. Jongeren kunnen zich bijvoorbeeld voor hun voorouders laten dopen en voor anderen die tijdens hun leven niet de kans hebben gekregen om zich met het juiste gezag te laten dopen. Volwassenen kunnen aan tempelverordeningen zoals de begiftiging en verzegelingen (zoals het tempelhuwelijk) deelnemen.

Doop en bevestiging voor onze voorouders

De doop en de bevestiging zijn onmisbaar voor het heil van iedere toerekenbare persoon die op aarde heeft geleefd (zie Johannes 3:5). Toch zijn er miljoenen mensen gestorven zonder over het evangelie gehoord te hebben of deze verordeningen ontvangen te hebben. Door de genade en barmhartigheid van Jezus Christus kan iedereen deze zegeningen ontvangen. In de tempel kunnen waardige leden van de kerk zich namens overledenen laten dopen. In de geestenwereld wordt het evangelie verkondigd (zie LV 138), en wie het hoort, kan het aanvaarden, waarna er verordeningen voor hen kunnen worden verricht.

HOE BEREID JIJ JE DAAROP VOOR?

Hoe kun je je op de tempelverordeningen voorbereiden door je doopverbonden na te komen?

.....

Wat moet je nog meer doen om je op de tempelverordeningen voor te bereiden?

.....

Heb je een geldige tempelaanbeveling? Als je geen aanbeveling hebt, kun je een afspraak met je bisschop of gemeentepresident maken.

.....

Wil je meer te weten komen over de eerste keer dat je naar de tempel gaat, zie dan 'Inside Temples' op lds.org/temples.

DE TEMPEL: EEN SYMBOOL VAN ONZE GODSDIENST

'Iedere tempel is een symbool van ons geloof in God en een bewijs van ons geloof in het leven na de dood. De tempel is het doel van iedere activiteit, iedere les en iedere stap voorwaarts in de kerk. Al onze inspanningen voor de verkondiging van het evangelie, de vervolmaking van de heiligen en de verlossing van de doden leiden naar de tempel.'

Russell M. Nelson, 'Ons op de zegeningen van de tempel voorbereiden', *Liahona*, oktober 2010, 45-46.

Begiftiging

Het woord *begiftiging* betekent 'gave'. De tempelbegiftiging is een gave van God, een geschenk van bijzondere zegeningen en 'macht van omhoog' voor jou (LV 95:8).

Toen je lid van de kerk werd, kreeg je twee verordeningen – de doop en de bevestiging. De tempelbegiftiging bestaat ook uit twee onderdelen. Eerst krijg je de voorverordeningen, waarbij je symbolisch wordt schoongewassen en je bijzondere zegeningen met betrekking tot je goddelijke erfgoed en eeuwige potentieel krijgt. In het tweede onderdeel ontvang je de rest van je begiftiging, waarbij je meer te weten komt over het heilsplan, de schepping, het doel van ons leven op aarde, en de zending en de verzoening van Jezus Christus.

Bij de begiftiging doen we God plechtige beloften om Jezus Christus te volgen en met de opbouw van Gods koninkrijk te helpen. Ons is beloofd dat als wij onze verbonden naleven, wij al Gods eeuwige zegeningen ontvangen.

Verzegelingen

Het gezin staat centraal in Gods plan voor ons geluk. Gezinnen voor eeuwig verenigen, is de allerhoogste zegening die in de tempel te krijgen is. Dat gebeurt door de verzegelbevoegdheid van het priesterschap – dezelfde bevoegdheid waar Jezus zijn apostelen over vertelde (zie Mattheüs 16:19). Door de tempelverzegeling kunnen man en vrouw, en kinderen en ouders, voor eeuwig samen zijn als ze hun verbonden trouw blijven. ■

*Ik wist dat ik
de sabbat fijn zou
moeten vinden, maar
ik wist niet hoe.*

De SABBAT

Alyssa Nielsen

Volgens de Schriften is de sabbat een heilige dag, een vreugdevolle dag, een verlustiging, een rustdag, en een dag om te vieren.¹ Maar enkele jaren geleden, toen ik bijna twintig was, vond ik zondagen ellendig. In plaats van innerlijke rust ervoer ik stress. In plaats van vreugde, droefenis. In plaats van hoop had ik een schuldgevoel. Ik leed aan een ernstig geval van de sabbatblues.

Elke zondagochtend gaf ik, na me een beschamend lange tijd onder mijn dekbed verstopt te hebben,

uiteindelijk toe dat het inderdaad zondag was, en kleepte ik me aan om naar de kerk te gaan. In de kerk keek ik terug op de afgelopen week. Tijdens het avondmaal telde ik al mijn fouten op, en dat duurde altijd tot nadat de eerste spreker was opgestaan. De rest van de kerkbijeenkomsten was één lang gevecht tegen de tranen, want ik voelde me steeds schuldiger dat ik me in de kerk niet prettig voelde.

De middag was min of meer hetzelfde. Ik voelde me schuldig over verkeerde keuzes, was bezorgd om

toekomstige keuzes, en bedroefd over mijn omstandigheden. Zonder school en bezigheden buitenshuis om me af te leiden, zat ik de hele tijd op negatieve gedachten te broeden.

Maar toen ik naar president Russell M. Nelsons toespraak uit de algemene oktoberconferentie van 2015 had geluisterd, waarin hij zei dat de sabbat een verlustiging was, en ik die toespraak gelezen en herlezen had, bad ik om gemoedsrust op, en liefde voor, de sabbat, in plaats van de ellendige gevoelens die ik had.² En mijn gebed werd verhoord.

FOTO-ILLUSTRATIE DAVID STOKER

BLUES

Denk aan je hemelse Vader en Jezus Christus

Ik kreeg de ingeving om me niet meer op mijn ellende te concentreren, maar op mijn band met mijn hemelse Vader en de Heiland. In plaats van aan mijn mislukkingen te denken, nam ik de tijd om aan hun rol in mijn leven te denken.

Als er negatieve gedachten opdoken, herinnerde ik mezelf aan wat ik van God en Jezus Christus wist, en dat ik geloofde: ik ben een kind van God. Hij houdt van mij. Jezus Christus is mijn Broer en Hij heeft verzoening voor mij gebracht. Zij willen dat ik gelukkig ben

en dat ik bij Hen terugkom. De sabbat is een gave van God.

Ik begon geloof in dat getuigenis te oefenen.

Aanvaard het avondmaal bewust

Door me op iets anders te concentreren, dacht ik ook nog eens na over mijn benadering van het avondmaal. Ik had het avondmaal zo lang gebruikt als een manier om mezelf te bestraffen. Maar daar is het niet voor. Het avondmaal is een heilige verordening om onze verbonden te hernieuwen. Het is een kans om door de verzoeningsmacht

van Jezus Christus weer rein te worden. Toen ik me met een gelovig en bekeerlijk hart op de verordening en het verbond concentreerde, besepte ik dat het avondmaal gemoedsrust bood als ik de gave van vergeving aanvaardde, mijn verbonden naleefde en de Geest van de Heer ontving (zie LV 20:77, 79).

Door tijdens het avondmaal aan Christus' verzoening te denken, moest ik aan een andere gave denken. Ik kon niet alleen vergeving ontvangen, maar ik kon ook genezing krijgen doordat mijn Heiland mijn pijn en mijn zwakheden op Zich heeft genomen (zie Alma 7:11–12). Door zijn verzoening, en door het avondmaal, kon ik op de sabbat – of wanneer dan ook – gemoedsrust vinden en kracht opdoen in plaats van stress en droefenis.

En ik vond die gemoedsrust. Mijn Heiland is er voor me – op zondag en altijd!

Wees gelovig en geduldig

Deze ommezwaai vond niet in een week plaats. Het was een worsteling. En het kostte tijd. 'Maar als wij hopen wat wij niet zien, dan verwachten wij het met volharding' (Romeinen 8:25). Ik bleef me op de juiste onderwerpen concentreren en bidden om liefde voor de sabbat op te vatten.

Na verloop van tijd vond ik op die heilige dag gemoedsrust en verlustiging. Maar toen moest ik doorgaan, want anders was ik weer afgegeden naar zondagsdroefenis. Ik moet me elke week ijverig op de Heiland en op het doel van de sabbat richten, maar ik weet dat de belofte van gemoedsrust en vreugde waar is. ■

De auteur woont in Utah (VS).

NOTEN

1. Zie Exodus 20:11; Exodus 31:15; Leviticus 23:32; Jesaja 58:13; Leer en Verbonden 59:13.
2. Zie Russell M. Nelson, 'De sabbat is een verlustiging', *Liahona*, mei 2015, 129–132.

COMBINATIES

SOMMIGE

ZIJN VAN KORTE DUUR,

ANDERE COMBINATIES ZIJN

EEUWIG

Dit is het wedstrijdprogramma van het WK 2014 en geen voorspelling van een toekomstig toernooi.

Je kunt tempelwaardig zijn

Ouderling Quentin L. Cook
van het Quorum der Twaalf Apostelen

Wij zien bijzonder graag dat de leden van de kerk een tempelaanbeveling waardig zijn. Zie de tempel niet als een ver of zelfs onbereikbaar doel. Door met hun bisschop samen te werken, kunnen de meeste leden in betrekkelijk korte tijd aan alle vereisten van rechtschapenheid voldoen, zolang zij maar vastbesloten zijn om ervoor in aanmerking te komen en zich volledig van hun overtredingen te bekeren. Dat betekent ook onszelf willen vergeven en niet door onze onvolmaakt-heden of zonden gaan denken dat wij nooit in aanmerking zullen komen om een heilige tempel te betreden.

De verzoening van de Heiland geldt voor al Gods kinderen. Zijn verlossende offer bevredigt de eisen van de gerechtigheid ten behoeve van allen die zich bekeren. De Schriften beschrijven dit op prachtige wijze:

‘Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw’ (Jesaja 1:18).

‘Ik zal [...] aan [uw] zonde niet meer denken’ (Jeremia 31:34).

Wij verzekeren je dat rechtschapen beginselen naleven jou en je familieleden vreugde, vervulling en gemoedsrust geven. Leden, oud en jong, bevestigen zelf hun getrouwheid tijdens het

tempelaanbevelingsgesprek. De belangrijkste vereisten zijn ons getuigenis van God de Vader, van zijn Zoon, Jezus Christus, en van de herstelling van zijn evangelie vergroten, en de werking van de Heilige Geest ondervinden.

Wees je er alsjeblift van bewust hoe vurig wij verlangen dat iedereen de nodige veranderingen aanbrengt om tempelwaardig te zijn. Evalueer met een gebed in je hart waar je staat in je leven, vraag om de leiding van de Geest en bespreek met je bisschop hoe jij je op de tempel kunt voorbereiden. President Thomas S. Monson (1927–2018) heeft gezegd: ‘Er is geen belangrijker doel dan ervoor te zorgen dat u in aanmerking komt om naar de tempel te gaan.’¹

Ik bid dat ieder van ons de Heiland zal eren en de nodige veranderingen zal aanbrengen om onszelf in zijn heilige tempels te zien. Dan vervullen wij zijn heilige doeleinden en bereiden we ons en ons gezin voor op alle zegeningen die de Heer en zijn kerk ons kunnen geven in dit leven en in de eeuwigheid. ■

Naar een toespraak gehouden tijdens de algemene aprilconferentie van 2016.

NOOT

1. Thomas S. Monson, ‘De heilige tempel: een baken voor de wereld’, algemene aprilconferentie 2011.

Geboren op
8 september 1940 in
Logan (Utah, VS)

Hij was van
1960–1962 in de
Britse Zending
werkzaam. Ouderling
Jeffrey R. Holland was
een van zijn collega's.

Op 6 oktober 2007 als lid van het
**Quorum der
Twaalf Apostelen**
gesteund

Hij nam voor
zijn middelbare
school deel aan
kampioenschapswedstrijden
basketbal
en
**American
football**

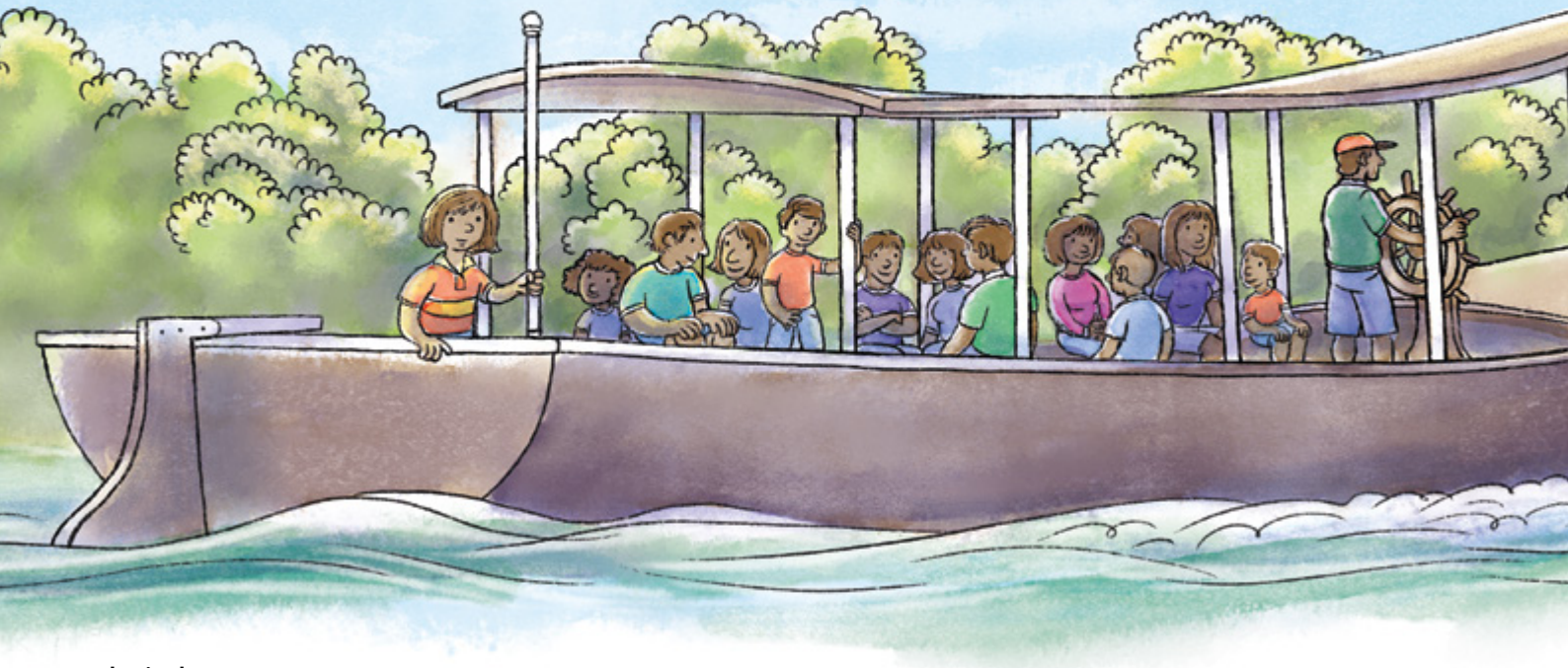
Op 30 november
1962 in de
Logantempel
met Mary Gaddie
getrouwd

Heeft **3 kinderen** en
11 kleinkinderen

Isabelles reis

Jessica Larsen

Gebaseerd op een waargebeurd verhaal

Brazilië, 1992

Isabelle wierp een blik op de helderblauwe hemel. Er waren geen wolken te bekennen. Ze maakte haar droge lippen vochtig met haar tong.

Haar ouders zaten zachtjes met president Santiago, de ringpresident, te praten. De motor van de boot maakte zo'n lawaai dat ze hen niet kon horen. Maar ze wist wel waar ze over praatten. Het drinkwater was op.

Isabelle probeerde haar aandacht bij het doel van hun reis te houden. Ze gingen naar de tempel om zich daar als gezin te laten verzegelen! Ze had haar ouders over de prachtige tempel in São Paulo horen praten sinds ze een klein meisje was. Ernaartoe gaan leek wel een sprookje. Tenslotte woonde het gezin in Manaus, diep in de regenwouden van de Amazone, en het was meer dan 3.200 km naar de tempel.

Maar president Santiago had een zesdaagse reis gepland om er te komen. Ruim honderd leden gingen mee. 'Het zal wel een offer zijn', had *Mamãe* gezegd. 'Maar offers brengen zegeningen.'

In het begin was de reis leuk. Ze sliepen in hangmaten op het dek van de boot, zongen lofzangen en lazen in de Schriften.

Maar toen raakte het drinkwater op en het rivierwater was niet schoon genoeg om te drinken.

Isabelle voelde dat *Mamãe* haar arm aanraakte. 'President Santiago wil dat we allemaal bij elkaar komen', zei ze. 'We gaan om regen bidden.'

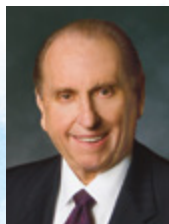
Isabelle deed mee met het gebed. Na het gebed voelde ze koele lucht langs haar nek. Ze rende naar de rand van de boot en wist niet wat ze zag. Er kwamen grijze donderwolken aan. Al gauw kwam de regen met bakken naar beneden! Ze deed haar mond open om de regendruppels met haar tong te vangen.

'Gauw!' riep *Mamãe*. 'Pak emmers, pannen, wat er maar is!'

Isabelle greep een pan en hield die op. Ze wilde zo veel mogelijk water opvangen. Iedereen werkte samen, lachend en blij. Al gauw waren ze allemaal drijfnat! De bui duurde vijftien minuten. Lang genoeg om zo veel water op te vangen als ze nodig hadden. Het was een wonder.

Al gauw kwamen ze aan land. Maar ze moesten nog 2.400 km verder. Voor het vervolg van de reis stapten ze allemaal in een bus. Dagenlang hobbelde de bus voort op de ruige wegen. Eén keer bonkte

De reis zou lang en gevaarlijk zijn, maar de tempel was het waard.

ZEGENINGEN VAN ONSCHATBARE WAARDE

‘De zegeningen van de tempel zijn van onschatbare waarde.’

President Thomas S. Monson (1927–2018), ‘De zegeningen van de tempel’, *Liahona*, mei 2015, 93.

hij zo hard dat de voorruit brak. Soms reden ze door hete, drukke steden. Maar daar waren de straten tenminste niet zo hobbelig!

Iedereen was altijd dankbaar als ze ergens halt hielden om wat te eten. Ze aten onderweg in kerkgebouwen en bij andere leden van de kerk. De eerste nacht kwamen ze zo laat aan dat Isabelle bang was dat er niemand meer op ze zat te wachten. ‘Maak je geen zorgen’, zei *Mamãe* met een vermoedige glimlach. ‘Kijk!’

De gemeentepresident en de leden stonden op een rij langs de weg. Ze hielden een spandoek omhoog waarop stond: ‘Officers brengen zegeningen.’ Isabelle glimlachte. *Mamãe* had gelijk!

Na drie dagen hobbelen bereikten ze São Paulo eindelijk. Isabelle stond op haar stoel om alles beter te kunnen zien, toen de bus een hoek omging. Plotseling juichte iedereen in de bus. ‘*O templo! O templo!*’ Ze konden de lange, dunne spits van de tempeltoren boven de bomen uit zien. De zon scheen op de gouden engel Moroni.

Iedereen was uitgeput, maar niemand wilde rusten. Ze wilden zich direct laten verzegelen. Toen hun gezin

aan de beurt was voor de verzegeling, deed Isabelle netjes een witte jurk aan. Toen ze de verzegelkamer binnenkwam straalde haar vader. De tranen stroomden over *Mamãe*’s wangen. Hun reis was lang en zelfs gevaarlijk geweest. Maar dit was het offer helemaal waard, dacht Isabelle. Ze glimlachte en nam haar plaats in om zich voor eeuwig aan haar familieleden te laten verzegelen. ■

De auteur woont in Texas (VS).

In 2012 werd er een tempel gebouwd in Manaus (Brazilië), waar Isabelle opgegroeid was. Tegen die tijd waren Isabelle en de andere kinderen volwassen, en hadden zelf een gezin. Velen van hen kwamen naar de prachtige nieuwe tempel kijken en dachten daarbij terug aan hun reis.

Jenna Koford

Gebaseerd op een waargebeurd verhaal

'Ik kom hier uit een fijn gezin, zij houden veel van mij.'
(Kinderliedjes, 98.)

'Andrew! De bus is er!' riep oma.
Andrew stormde de deur uit. Hij zwaaide naar oma, opa en zijn zusje, Amy. Amy was te klein om naar school te gaan. Ze bleef thuis bij oma en opa.

Andrew ging graag naar school. Hij speelde tijdens de pauze graag met zijn vrienden. Hij vond juf Kimball, zijn lerares, heel aardig.

Na de pauze zei juf Kimball: 'Volgende week mag een van je ouders mee naar school komen. Zorg ervoor dat je mama of papa iets van het werk meebrengt om ons te laten zien. We kijken ernaar uit!'

Andrew wist niet wie hij mee naar school moest nemen.

Goede grootouders

Andrew kreeg het warm. Hij kon niet veel over zijn ouders vertellen. Hij herinnerde zich zijn mama niet goed meer. Ze had hem achtergelaten toen hij nog erg klein was. En Andrew kende zijn papa niet eens.

Andrew hoorde de andere kinderen over hun ouders praten. Tony's mama was bij de brandweer en Jessica's papa werkte in de dierentuin. Iedereen hoopte dat haar papa een aap of luiaard mee naar de klas zou nemen!

'En jouw ouders?' vroeg Tony aan Andrew.

Andrew keek naar de grond. Hij haalde zijn schouders op. 'Ik woon bij mijn opa en oma.'

Andrew hield van oma en opa, maar ze hadden geen leuke baan. Oma verkocht dekens en babykleertjes. Opa reed met een grote vrachtwagen met eten. Andrew wist niet wie hij mee naar school moest nemen.

Die avond las Andrew het eerste hoofdstuk van het Boek van Mormon: 'Ik, Nephi, ben geboren uit goede ouders ...' (1 Nephi 1:1).

Ik woon niet bij mijn ouders, dacht Andrew. Ik woon bij oma en opa.

Op dat moment kwam Amy Andrews kamer binnen. Ze had een pluizig dekentje in haar armpjes. Ze liet het aan Andrew zien. 'Oma gemaakt!'

'Ja, oma heeft dat dekentje voor jou gemaakt.' Andrew glimlachte.

Hij dacht aan al het liefs dat oma voor hem deed: ze maakte het ontbijt klaar, hielp hem met zijn huiswerk en speelde spelletjes met hem en Amy. Oma was net een echte mama.

Toen dacht Andrew aan opa. Opa las elke avond verhaaltjes voor. Hij hielp hem ook met zijn huiswerk. Hij had Andrew leren fietsen. Opa was net een echte papa.

Andrews glimlach werd breder. Hij was echt dankbaar voor oma en opa. Hij was nog steeds zenuwachtig omdat hij een van zijn grootouders mee naar school moest nemen. Maar het zou wel goed komen. Ik heb misschien geen goede ouders, dacht hij, maar ik heb goede grootouders. En dat is bijzonder.

Een week later zaten Andrew en opa achterin de klas naar de ouders van de andere kinderen te luisteren. Tony's mama had haar brandweeruniform bij zich. Iedereen mocht ook even haar helm opzetten. Jessica's papa had een schildpad uit de dierentuin bij zich.

'Nu is het jouw beurt, Andrew', zei juf Kimball.

Andrew en opa gingen voor de klas staan. Andrew haalde diep adem en zei: 'Mijn opa rijdt met een grote vrachtwagen en brengt eten rond. Hij ontmoet veel mensen en werkt heel hard.'

Andrew keek omhoog en zag opa glimlachen. Opa begon over zijn vrachtwagen te praten. Hij gaf iedereen ook iets lekkers van zijn werk! De kinderen in de klas stelden opa allerlei vragen over zijn werk.

Andrew was blij dat opa naast hem stond. Hij, opa, oma en Amy waren een gezin – een fijn gezin. ■

De auteur woont in Utah (VS)

Eindelijk een eeuwig gezin

Jane McBride

Gebaseerd op een waar gebeurd verhaal

‘Wat u ook op aarde verzegelt, [zal] in de hemel verzegeld zijn’ (Helaman 10:7).

‘Wat betekent “gezinnen zijn voor eeuwig”?’ vroeg Mia. Ze schoof haar pion over het spelbord vooruit. Ze speelde in de woonkamer een spelletje met haar beste vriendin, Zoey. Aan de muur hing een afbeelding waarop stond ‘gezinnen zijn voor eeuwig’. Mia vond dat wel mooi.

‘Het betekent dat je altijd een gezin blijft, zelfs al ga je dood’, legde Zoey uit. Ze legde haar kaartje neer en verplaatste haar pion.

Mia keek rond. Alles zag er normaal uit. Er waren banken, tafels, kussens en een tv. Maar Zoey’s huis voelde anders aan dan dat van haar. ‘Heb jij een eeuwig gezin?’ vroeg Mia.

Zoey keek met een grote glimlach op van het spel. ‘Ja! Mijn papa en mama zijn in de tempel getrouwd. Dus wij kunnen voor eeuwig samen zijn.’

‘Voelt jouw huis daarom anders aan?’ vroeg Mia.

Zoey keek alsof ze dat niet snapte. ‘Anders?’

Mia wist niet hoe ze moest uitleggen wat ze in Zoey’s huis voelde. Het was er prettig en fijn. Maar als ze dat zei, zou het gek klinken. ‘Laat maar’, zei ze. ‘Laten we verder spelen.’

Die avond bleef Mia maar aan Zoey’s eeuwige gezin denken. Ze vond de sfeer bij Zoey thuis heel fijn. Over een paar dagen zouden Mia’s ouders met hun gezin naar Ontario (Canada) verhuizen. Ze vroeg zich af hoe haar nieuwe huis zou aanvoelen.

‘Mam, Zoey’s huis voelt zo prettig aan’, zei Mia toen mama haar in bed instopte. ‘Ik wil dat ons nieuwe huis ook zo aanvoelt.’ Mia bedacht hoeveel ze van haar mama, papa en broertjes hield. ‘Ik wil dat ons gezin ook voor eeuwig is.’

Mama luisterde stil. Toen zei ze: ‘Dat wil ik ook.’

De volgende dag belde mama de moeder van Zoey op. Ze hoorde dat Zoey’s gezin naar De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen ging.

‘Ik wil ook naar die kerk’, zei Mia tegen haar ouders, terwijl ze aan het inpakken waren. Hun huis was nu bijna leeg.

‘Zoey’s moeder zei dat ze ons kan helpen om zo’n kerk te vinden’, zei papa terwijl hij een doos dichtplakte.

Mia lachte blij. Misschien kon hun nieuwe huis net zo fijn en prettig aanvoelen als dat van Zoey!

Toen ze eenmaal in hun nieuwe huis gesetteld waren, gingen Mia’s ouders met hun kinderen naar de kerk. De

mensen daar waren heel vriendelijk. Ze noem-

den elkaar broeder en zuster. Mia en haar broertjes gingen naar het jeugdwerk. Ze was dol op zingen en in de Schriften lezen.

Al gauw kwamen er twee jonge vrouwen bij Mia thuis. Zij heetten zuster Justin en zuster Ramos, en ze waren zendelingen. Ze vertelden over onze hemelse Vader, Jezus en het Boek van Mormon. Mia hoorde graag over het evangelie.

Zelfs haar broertjes zaten rustig te luisteren.

Mia vertelde zuster Ramos en zuster Justin over Zoey’s huis. ‘Ik wil ook een eeuwig gezin, net als Zoey.’

‘Onze hemelse Vader wil dat wij allemaal een eeuwig gezin hebben’, zei zuster Ramos met een glimlach. ‘Hij wil dat wij gelukkig zijn.’

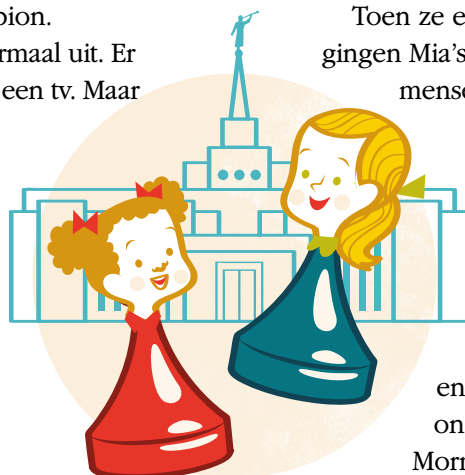
Het gezin besloot al spoedig zich te laten dopen.

Zoey en haar ouders reden helemaal naar Ontario om bij de doop te zijn. En een jaar later kwamen ze nog eens, want toen lieten Mia en haar gezinsleden zich in de tempel aan elkaar verzegelen.

Op de dag van de verzegeling stonden Mia en haar gezinsleden in het wit gekleed voor de tempel. Ze straalden van geluk. Mia voelde zich fijn en vredig van binnen. ‘Wij zijn nu een eeuwig gezin!’ zei ze blij.

‘Dat klopt’, zei papa. ‘We zijn een eeuwig gezin.’ ■

De auteur woont in Colorado (VS).

Vriend en zendeling

Hoi!

Ik ben Juan Bautista, en ik kom uit Argentinië.

Ik laat mijn licht schijnen door over het evangelie te vertellen.

Beste vrienden

Mijn beste vriend Facundo en ik kennen mekaar al van toen we vijf jaar waren. We zijn allebei gek op voetbal! Ik heb hem vaak voor kerkactiviteiten uitgenodigd.

2

De eerste vraag van Facundo

Op een dag zat Facundo bij ons aan tafel. Hij vroeg: 'Waarom bidt jouw familie altijd?' Ik legde uit dat onze hemelse Vader ons zegent, en wij bidden om Hem te bedanken. Wat was hij verbaasd!

3

Gezinsavond

Toen mijn broer Benjamin zich op zijn doop voorbereidde, kwam Facundo naar onze gezinsavond. Facundo voelde de Geest en vroeg of hij zich ook mocht laten dopen! Mijn vader ging toen met de ouders van Facundo praten.

De zendelingen onderwezen de familie van Facundo. Toen lieten Facundo en zijn zus Augustine zich dopen! Zijn ouders komen naar de kerk, maar ze hebben zich nog niet laten dopen.

4

De tweede vraag van Facundo

Facundo vroeg mijn moeder of hij ooit zoveel over God zou weten als ik. Ze glimlachte en zei dat hij zelfs meer kon weten, als hij maar de Schriften bestudeerde en bad.

HOE KUN JIJ JE LICHT LATEN SCHIJNEN?

- Nodig een vriend(in) uit voor een kerkactiviteit of een gezinsavond.
- Wees een goed voorbeeld van vriendelijkheid en liefde.
- Bid om hulp en inspiratie.

STUUR ONS EEN STER!

Jezus heeft ons gevraagd om 'uw licht [te laten] schijnen voor de mensen' (Mattheüs 5:16). Hoe laat jij je licht schijnen? Knip een ster uit en schrijf er je verhaal op. Vraag een ouder om een foto van je ster naar liahona@ldschurch.org te sturen.

‘Ik heb geloof in en een getuigenis van Jezus Christus en van zijn rol als onze Heiland en Verlosser.’

Ouderling Gary E. Stevenson
van het Quorum der Twaalf Apostelen

Uit ‘A Gospel Perspective’ (Brigham Young University–Hawaii devotional, 19 september 2017), devotional.byuh.edu.

DOE MEE EN LEES HET BOEK VAN MORMON!

Je kunt het alleen, met je familie of met een vriend of vriendin lezen. Stuur ons een foto waarop je in het Boek van Mormon leest en vertel ons wat je hebt geleerd, of wat je lievelingsverhaal in het Boek van Mormon is. Stuur het in via liahona.lds.org (klik op 'Submit an Article').

Tekst van de maand: **Helaman 5:12**

'Bedenk, bedenk, het is op de rots van onze Verlosser, die Christus is, de Zoon van God, dat jullie je fundament moeten bouwen.'

We lezen thuis in het Boek van Mormon. Soms spelen we de verhalen na. Dat vind ik erg leuk. Ik leer elke dag nieuwe woorden en dingen. Daardoor denk ik aan de avondmaalsdienst en het jeugdwerk. En

voel ik me dicht bij mijn familie.
Amaron I. (7), Phnom Penh (Cambodja)

Sinds de zendelingen ons erover hebben verteld, heb ik het fijn gevonden om in het Boek van Mormon te lezen. Mijn lievelingsverhaal staat in het boek Mosiah, over koning Benjamin die zijn volk in geloof leidt. Ik wil trouw en gehoorzaam zijn aan wat mijn ouders van me vragen.

Janice S. (10), Iloilo (Filipijnen)

ONS PRIKBORD

'Het eerste visioen', Alana (7), São Paulo (Brazilië)

Marco Z, (9), Lima (Peru)

Ik ben heel blij dat ik in de ware kerk van Jezus Christus gedoopt ben. Ik weet dat het Boek van Mormon waar is, en ik vind het fijn om er elke dag in te lezen. Daardoor ben ik een betere, zorgzamere broer voor mijn broertjes en zusjes.

Andrei L, (10), Iloilo (Filipijnen)

Harada K. (8), Yokohama (Japan)

Ruth was een trouwe vriendin

Naomi woonde met haar twee zoons en hun vrouwen in hetzelfde huis. Toen haar zoons stierven, zei Naomi tegen hun vrouwen dat ze weer bij hun eigen familie mochten wonen. Maar Ruth, een van die vrouwen, was heel trouw. Ze bleef bij Naomi en zorgde voor haar. Ruth ging op een nabijgelegen akker graan halen. De eigenaar had gehoord dat Ruth een goede vrouw was. Hij was lief voor Ruth. Ruth besloot met hem te trouwen. Ruth en Naomi bleven goed bevriend. Naomi zorgde voor Ruths zoon. Jaren later werd Jezus in deze familie geboren. Ruth was dus een van Jezus' voorouders!

Lees in Ruth 1-4 over Ruth.

'Ruth was lief', Kylee Q. (8), Virginia (VS)

ILLUSTRATIE: CHILEEN MARSH

RUTH

Ruth was een trouwe vriendin. Ik kan er ook een zijn!

- Leer Ruth 1:16 uit je hoofd.
- Trouw zijn betekent dat je iemand altijd steunt, ook als dat moeilijk is. Schrijf in je dagboek over een situatie waarin iemand je trouw was.
- Sluit deze week vriendschap met iemand. Kom drie leuke dingen over hem of haar te weten!
- Ik kan een goede vriend zijn door ...

Hanna en Samuel

Kim Webb Reid

Hanna was heel verdrietig dat ze geen kinderen had. Ze bad in de tempel. Ze beloofde dat als ze een zoon zou krijgen, ze hem als dienstknecht van God zou opvoeden.

Hanna en haar man kregen een baby! Hanna noemde hem Samuel. Ze wist dat God haar gebeden had verhoord.

Toen Samuel opgroeide, hield Hanna zich aan haar belofte. Ze vroeg Eli, de priester in de tempel, of hij Samuel als dienstknecht van God wilde opleiden. Eli hielp met de opvoeding van Samuel.

Toen Samuel op een avond in bed lag, hoorde hij een stem. Hij vroeg of Eli hem geroepen had. Eli zei dat God met Samuel wilde spreken. Toen Samuel de stem opnieuw hoorde, luisterde hij. Toen sprak God met hem. Samuel luisterde naar God en volgde Hem.

Ik kan God leren kennen en zijn geboden onderhouden! ■

Uit 1 Samuel 1-3.

Ik kan met anderen delen

ILLUSTRATIE APRYL STOTT

President
Ezra Taft Benson
(1899-1994)

OVERVLOED DANKZIJ HET BOEK VAN MORMON

Er gaat een kracht van het boek uit die uw leven ten goede zal komen zodra u het ernstig begint te bestuderen.

Huist er niet diep in ons hart een verlangen om nader tot God te komen, om meer op Hem te lijken in ons dagelijks leven, om voortdurend zijn aanwezigheid te voelen? Zo ja, dan is er geen boek dat ons daar beter bij helpt dan het Boek van Mormon.

Het gaat er niet alleen om dat het Boek van Mormon ons de waarheid leert, hoewel het dat zeker doet. Het gaat er niet alleen om dat het Boek van Mormon van Christus getuigt, hoewel het dat ook zeker doet. Maar er is meer. Er gaat een kracht van het boek uit die uw leven ten goede zal komen zodra u het ernstig begint te bestuderen. U zult meer kracht vinden om verleiding te weerstaan. U zult de

kracht vinden om misleiding te onderkennen. U zult de kracht vinden om op het nauwe en smalle pad te blijven. De Schriften worden ‘de woorden van het leven’ genoemd (LV 84:85), en nergens is dat juister dan in het Boek van Mormon. Wanneer u begint te hongeren en dorsten naar deze woorden, zult u in toenemende mate een overvloedig leven vinden. [...]

Deze beloften – meer liefde en harmonie in het gezin, meer respect tussen ouder en kind, meer spiritualiteit en rechtschapenheid – zijn geen loze

beloften, maar precies wat de profeet Joseph Smith bedoelde toen hij zei dat het Boek van Mormon ons dichter bij God brengt. [...]

Ruim tien jaar geleden verklaarde ik het volgende aangaande het Boek van Mormon:

‘Heeft onze reactie op dit boek eeuwige gevolgen? Jazeker, ons tot zegen of tot veroordeling.

‘Iedere heilige der laatste dagen moet dit boek levenslang bestuderen. Anders komt zijn ziel in gevaar en negeert hij datgene waardoor hij geestelijke en intellectuele eenheid in zijn hele leven kan ontvangen. Er is een verschil tussen een bekeerling die door middel van het Boek van Mormon op de rots van Christus is gebouwd en zich aan de ijzere roede vasthoudt, en een bekeerling die dat niet is.’

[...] Laten we niet onder veroordeling blijven [...] door deze grote en wonderbare gave die de Heer ons heeft geschonken lichtvaardig te behandelen. Maar laten we aanspraak maken op de beloften door de woorden erin als een schat in ons hart te verzamelen. ■

Uit ‘The Book of Mormon – Keystone of Our Religion’, Ensign, november 1986, 4-7.

**ONDERWEG NAAR HET
WESTEN, DAVID MEIKLE**

Van 1856 tot en met 1860 liepen 10 handkargroepen met 3.000 heiligen der laatste dagen die uit Engeland, Wales, Schotland en Scandinavië geëmigreerd waren 2.090 kilometer om zich bij andere heiligen in Zion te voegen. Die pioniers trokken al hun bezittingen in houten karren van 1 bij 1,5 meter over de Amerikaanse vlakten.

JONGVOLWASSENEN

**GEEN VOELING MEER MET
GEESTELIJKE ZAKEN?**

De mensen in deze tijd leven oppervlakkig en hebben geen geduld. Alleen als we het stil maken in onszelf kunnen we een band met God voelen.

48

JONGEREN

**WORSTEL JE MET
EEN LASTIGE
VRAAG? DIT
KAN HELPEN.**

50

AVONDMAALSDIENST

**7 TIPS OM EEN
TOESPRAAK
TE HOUDEN**

56

KINDEREN

**DOE MEE MET
ONZE BOEK-VAN-
MORMONLEESCLUB!**

73

DE KERK VAN
JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

2